

A Z

ÉRMELLÉRI REF. EGYHÁZMEGYE

1908. ÉVI ÁPRILIS HÓ 29-IK NAPJÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYHID,
KOHN SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJA
1908.

A Z

ÉRMELLÉKI REFORM. EGYHÁZMEGYE

1908. ÉVI ÁPRILIS HÓ 29-IK NAPJÁN

S Z É K E L Y H I D O N T A R T O T T

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYHID,
KOHN SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJA
1908.

Az
érmelléki reform. egyházmegye

1908. évi Ápril hó 29-ik napján

Székelyhidon tartott rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak :

Marjay Péter esperes és *Fényes Endre* egyházmegyei
gondnok elnöklete alatt.

a) *Tanácsbírák :*

Egyházi részről :

Világi részről :

Vecsey Sándor
Szathmári Sándor
Bányai László
Fazekas Imre
Végh József

Konrád László
Fráter Zoltán
Dobozy Kálmán.

b) *Tisztviselők :*

Egyházi főjegyző : Fazekas Imre.
Egyházi aljegyző : Balogh Ferencz.
Világi főjegyző : Dr. Babós János.
Világi aljegyző : Kovács András.
Egyházmegyei számvevő : Bányai László.
Egyházmegyei pénztárnok : Vecsey Sándor.
Egyházmegyei ügyész : Dr. Várady Miklós.

c) *Az egyházak képviselőiben :*

- Albis : Kalas István l., Bereczki Sándor g.
 Álmosd : K. Tóth Sámuel l., Bihari József g.
 Alsó-Ábrány : K. Szabó József l., Mészáros Bálint g.
 Apát-Keresztur : Csuka Ferencz l., Borbély Sándor g.
 5 Asszonyvására : Vecsey Sándor l., Oláh Sándor g.
 Bagamér : Bányai László l., Silye Dániel g.
 Bályok : Molnár Mihály l., Debreczeni József g.
 Bogyoszló : Jakab József l., Gáspár József g.
 B.-Diószeg : Veress István l., Pócsi János g.
 10 B.-Félegyháza : Végh Lajos l., Simon Imre g.
 Csokaly :
 Ér-Adony :
 Ér-Keserü : Fazekas Imre l., Szalkai István g.
 Ér-Köbölkut : Varga Béla l., Venczel Lajos g.
 15 Ér-Mihályfalva : Szathmári Sándor l., Konrád
 László pr.
 Ér-Olaszi : Demjén Ferencz l., Tóth Zsigmond g.
 Ér-Semjén : Végh József l., Béres Sándor g.
 Ér-Tarcsa : Molnár József l.
 Felső-Ábrány :
 20 Gálos-Petri : Takács Zsigmond l.
 H.-K.-Szt.-Miklós : Szabó József l., Nyiri József g.
 H.-K.-Szt.-Imre : Karasszon József tan., Kőrösi
 Ferencz g.
 Kakad :
 Kécz :
 25 Kis-Kereki : Lengyel Pál l., Hajdu József tan. pr.
 Kóly : Fodor Gábor g.
 Margitta : Balogh Ferencz l., Unghvári Lajos fg.
 Micske : Rácz Lajos l., Barabás Imre g.
 Monos-Petri : Gábor István előköny. tan.
 30 Nagy-Léta : Marjay Péter l., Barna József,
 D. Nagy István pr.
 Ottomány : Szabó Mihály l.
 Piskolt : Ablonczy József l., Takácsi Imre g.
 Poklostelek : Kiss Sándor l., Böszörményi Ferencz g.
 Szalacs : Nagy Imre l.
 35 Székelyhid :
 Szentjobb : Holló József l., Balogh Sándor g.

Széplak: Takács József l.
 Tóti: Józsa Gábor l., Ecsedi Károly g.
 Uj-Léta: Nagy Sándor l., Kovács Bálint g.
 40 Vajda: Magyar Gábor l., Borbély József g.

d) *Választott tanító-képviselők:*

Hajdu József (Kis-Kereki) Molnár Antal (Bagamér)
 Vincze Károly (B.-Diószeg) Szathmári Károly (Bályok.)

1. sz. Marjay Péter esperes, egyházi elnök, Istenhez emelt buzgó ima után, szívélyesen üdvözölvén a szép számmal megjelenteket:

a gyűlést megnyitja.

2. sz. A gyűlés megnyitása után, egyházmegyei közgyűlésünk állandó alkotó tagjai, az egyházak lelkészei, gondnokai és képviselői számláltatván össze:

Megállapítja közgyűlés, hogy az elől megnevezett tagok, — az elnökséggel együtt — összesen hetvenegyen vannak jelen.

A meg nem jelentek elmaradásokat az esperesi hivatalnál előzetesen bejelentvén, távol maradások igazoltatott.

3. sz. Esperes betérjeszti jelentését az általa 1907. évi őszi közgyűlésünk óta elnökileg végzett ügyekről, a következőkben.

Esperesi jelentés.

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Midőn mult évi őszi közgyűlésünk óta végzett fontosabb hivatalos ügyekről jelentésemet megteszem, elsőben is megemlékezem egyetemes egyházunkat, közelebb egyházmegyénket ért veszteségekről. Meghalt Bartók György az erdélyi egyházkerület püspöke váratlanul, élete erőteljes korában. A buzgó, munkás főpásztor egyházkerületének s egész egyetemes egyházunknak kitünősége volt; méltó, hogy emléke jegyzőkönyvünkben is megörökítség.

Meghalt a beregi egyházmegye gondnoka Urai Imre,

az igazi magyar typus és a nyílt, egyenes, őszinte és bátor kálvinista typus kiváló alakja. Az erőteljesnek látszott délczeg férfiut az élet középutjában verte le a halál. Sok érdemei elismeréseül egyházmegyéje külön gyászünnepelet rendezett emlékének megörökítésére; a közegyház szolgálatában állván mindnyájunkért munkálkodott; legyen áldott emlékezete.

Egyházmegyénk kebelében 3 haláleset fordult elő. Hosszas szenvedés után meghalt Draveczy Béla egyházmegyei világi tanácsbíró; hosszú idő óta állott egyházmegyénk szolgálatában; míg ereje, egészsége engedte, szorgalmasabban vett részt közügyeink intézésében, minek elismeréséül több tisztujítás alkalmával újból megválasztott. Utóbbi időkben a betegség levette munkaképességét, de visszavonultságában sem szünt meg érdeklődni egyházunk ügyei iránt, s tisztségét haláláig megtartotta.

A lelkészi karból meghalt Aranyi György bogyoszlói lelkész; 45 évig szolgált ugyanazon egy helyen. A magas kora daczára is erős férfiut hirtelenséggel, néhány percnyi szenvedés után vágta ki gyülekezete kebeléből a halál hatalma.

A lelkészi karnak másik vesztesége Szabó József székelyhidi lelkész, ki 54 évig munkálkodott nagy buzgósággal az ur szőlőjében. — Az egész életében szerény, mindenek iránt előzékeny agg lekipásztör emléke tisztelben marad fenn közöttünk.

1. Ezen kegyeletes megemlékezések után van szerencsém jelenteni, hogy Szabó Géza segédlelkészt a székelyhidi egyházba szolgálatátételre felhatalmaztam.

2. A debreczeni theologia jogakadémia és mezőturi főgymnasium tanári képviselőtére a legtöbb szavazatot nyert tanárok közt az újabb szavazást elrendeltem s a beérkezett szavazatokat felterjesztettem.

3. Több rendbeli lelkészi- és tanítói díjlevelet meg erősítettem s szolgálati bizonyítványokat, törlési engedélyeket kiadtam.

4. Aranyi György volt bogyoszlói lelkész 444 kor. 55 fill. országos gyámintézeti tartozása behajtása iránt egyházmegyei ügyész ur tanácsa szerint a közig. hatóságnál intézkedtem; az eredményről ma még értesítést nem nyertem.

5. A bogyoszlói egyház felügyeletével Kalas István albisi lelkész társamat megbízta, ki ott a szolgálatot 5 hónapon át teljesítette; méltó az egyházmegye elismerésére.

6. Őszi egyházkerületi gyűlésre tartozó egyházmegyei ügyeket, kérvényeket felterjesztettem.

7. A nyugdíjintézeti ügyben konventről érkezett „Pótló utasítást“ tájékoztató körlevél mellett minden lelkészi hivatalnak megküldtem. A nyugdíjbizottságot összehívtam s 32 lelkész társ beérkezett okmányait kellő megerősítéssel ellátva nyugdíjbizottsági elnökséghez Budapestre küldöttem.

8. Közigazgatási és közalapi járandóságok befizetésére az egyházakat felhívtam.

9. „A gróf Dégenfeld“ József alapra gyűlt 91 koronát egyh. ker. pénztárnok kezéhez utalványoztam.

10. Egyházkerületi névtárt minden lelkészi hivatalnak megküldtem.

11. Több egyház részére tanítói korpótlékok kiutalásához és fizetés kiegészítésekhez szükséges hatósági beleegyezést kiadtam.

12. A vagyonleltár felvételére szolgáló nyomtatványokat szétküldöttem.

13. A bogyoszlói lelkészi állásra a pályázatot meghirdettem; a beérkezett okmányokat elbíráltattam; a választás napját kitűztem, melyen Végh József és Magyary Miklós tanácsbírák vezetése mellett Jakab József éradonyi lelkész választotta meg, kinek választását megerősítettem. A bogyoszlói egyháztanácsot Kalas István 5 havi szolgálatának díjazására s fuvardija megtérítésére utasítottam; a mi 120 koronával ki is egyenlített.

14. Őszi egyházmegyei gyűlésünk jegyzőkönyvét minden esperesi hivatalnak megküldtem.

15. A lelkész özvegyeknek és egy árvának az orsz. gyámoldai illetményeket negyedévenként megküldöttem.

16. Az országos gyámintézetnek az 1907. évi nyugtákat kifizetési napló kíséretében felterjesztettem.

1908.

17. Az újévben első körlevelemben egyházakat min-

dennemü hátrányok befizetésére, 1907. évi számadások számvevőszékhez beküldésére felszólítottam.

18. A lemondás folytán megüresedett egyházkerületi világi főjegyzői és halálozás folytán megüresedett egyházkerületi egyházi tanácsbírói állásra a szavazást elrendeltem s a szavazatokat a főt. püspöki hivatalhoz felterjesztettem.

19. Országos gyámintézeti számadást két példányban megerősítve a végrehajtó bizottság elnökéhez felküldtem.

20. Gálospetri, Kólykágya, Vedresábrány és Monospetri egyházaknak 100—100 kor. segélyegyleti segélyt megküldöttem.

21. Vallás- és közoktatásügyi miniszternek a püspöki hivataltól vett korpótlék iránti kérvények felterjesztéséről tájékoztató rendeletét körlevélben a lelkészi hivataloknak megküldtem.

22. Szabó Imre tanitót és Papp Mária tanitónőt ujlétai állomásukon megerősítettem.

23. Mult évi őszi konventi és egyházkerületi őszi gyűlés jegyzőkönyvét külön—külön minden lelkészi hivatalnak megküldtem.

24. Veress István diószegi lelkésztársunkat a hegyközszentimrei egyházba az új törvények alapján adócsökkenési segély kérése tárgyában szükséges intézkedések megtétele végett kiküldtem, ki a megbizatást kellő sikerrel el is végezte.

25. Székelyhidi egyháztanács kérelmére az adóügyi munkálatok keresztülvitelére Szentkirályi Károly kólyi lelkésztársunkat kiküldtem, ki azt eredményesen el is végezte.

26. Dékáni vizitációt elrendeltem.

27. Hegyközszentmiklóson az adóügyi munkálatok végrehajtása céljából Várad Miklós ügyész ural megjelentem s a kérdést jó sikerrel megoldottuk.

28. Vallás- és Közoktatásügyi minisztertől püspöki hivatal utján vett leiratokat illető iskolaszéki elnököknek megküldtem.

29. A konvent által kívánt kegyuraság iránti kérdőiveket beküldtem.

30. A hegyközszentimrei egyházban — lelkész betegsége következtében — Magyary Gábor vajdai lelkésztársunkat a szolgálattal megbíztam.

31. Egyházmegyei tanító képviselőkre szavazást elrendeltem, az erről szóló jegyzőkönyvet tárgysorozat rendjén jelen gyűlésünkre terjesztettem, megválasztottakat lelkészi hivatalok útján gyűlésre meghívtam.

32. Adócsökkentési segély iránti kérvények törvény-szabta mellékleteit ; összes fizetés leveleket megerősítettem s 29 egyház kérvényét az adóügyi bizottsághoz konventre felterjesztettem.

33. Az egyházkerületi egyházi tanácsbiróságra általános többséget senki sem nyervén ; püspöki rendeletre a második szavazást elrendeltem s ugyan ezen körlevél kapcsán az adócsökkentési segély kérvényeknek márczius 25-ig való beküldésére a kérvényezni szándékozókhoz sürgető felhívást intéztem.

34. Egyházmegyénk azon tanítóihoz, kik nem tagjai az országos nyugdíjintézetnek tanfelügyelőségi megkeresés folytán felhívást intéztem.

35. Püspöki rendeletre az egyházmegyei tisztviselők szokásos tiszteletdíjáról szóló jelentést felterjesztettem.

36. Székelyhidi lelkésztársunk elhalálózása folytán a leltározásra és gyűlés tartásra személyesen meg nem jelenhetvén, helyettesül Veress István diószegi lelkésztársunkat kértem fel, ki e megbízatást el is végezte. A további felügyeletre és gyűlések tartására pedig Lengyel Pál kiskereki-i lelkésztársamat bízom meg.

37. Az 1906. évi, minden egyház által évről — évre fizetendő 10 korona paróchiális díj egyházkerületi pénztárba beküldésére az egyházakat felhívtam.

38. Az éradonyi lelkészi állás megüresedése folytán a felügyeletre és kanonikus szolgálatokra Takács Zsigmond gálospetri-i lelkésztársunkat kértem fel.

39. A szathmári egyházmegye iskoláinak újjáalakítása javára szolgáló sorsjegyeket, ajánló felhívással minden lelkészi hivatalnak megküldöttem.

40. Püspöki felhívásra a vallás- és közokt. miniszter által küldendő nemzeti jelvények elfogadására és az iskolában való elhelyezésére a lelkészi hivatalokat felkértem.

41. A közigazgatási bizottság elnökségétől vett felhívásra iskoláik fejlesztése ügyében Albis, Bogyoszló, Érsemjén, Hegyközszentmiklós, Ottomány és Tóti-i egy-

házakat felhívtam s jelentésüket a közigazgatási bizottsághoz megküldtem.

42. Az éradonyi egyház választói törvényes többségének meghívását Laczák Dezső hajduböszörményi segédlelkészszel közöltem, okmányait bekértem s a választási eljárást május 3-ára kitűztem.

43. Az érolaszi-i lelkészi állásra a pályázatot a „Debreczeni protestáns lap“-ban közöltetés végett a püspöki hivatalhoz megküldtem.

44. Jelen egyházmegyei gyűlésünket összehívtam, a beérkezett ügydarabokat előadók közt szétosztottam s a tárgysorozatot minden lelkészi hivatalnak s egyházmegyei tisztviselőknek megküldöttem.

Jelentésem tudomásul vételét kérve, tisztelettel vagyok
Nagyléta, 1908. ápril. 28.

Marjay Péter s. k.
esperes.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, az abban foglalt elnöki intézkedéseket helyben hagyja és megerősíti, s a jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni rendeli.

4. sz. Olvastatott az egyházmegyei tanító-képviselőkre beadott szavazatok felbontására kiküldött bizottság jelentése, mely szerint a beérkezett 39 érvényes szavazatból Hajdu József kiskerekii tanító nyert 38; Vincze Károly b.-diószegi tanító 32; Szathmári Károly bályoki tanító 31; Molnár Antal bagaméri tanító 23; Ürügi Sándor ér-mihályfalvai tanító 14; Dobó Gyula margittai tanító 7; Fiók Albert nagylétai tanító 4; Z. Szabó József ér-semjéni tanító 2; Rácz Béla bagaméri tanító, Csóka Lajos asszonyvásári tanító, Munkácsy Ferencz nagylétai tanító, Kalas Sámuel vajdai tanító és Kocsis József széplaki tanító 1—1 szavazatot. E szerint egyházmegyei tanító-képviselőkül megválasztottak a székelyhidi körben Hajdu József kiskerekii tanító 38; a b.-diószegi körben Vincze Károly b.-diószegi tanító 32; az ér-mihályfalvai körben Molnár Antal bagaméri tanító 23; és margittai körben Szathmári Károly bályoki tanító 31 szavazattal.

Közgyűlés a jelentés alapján Hajdu József, Vincze Károly, Molnár Antal és Szathmári Károly tanító urakat megválasztott egyházmegyei tanító-képviselőknek kijelenti, s őket mint az egyházmegyei közgyűlés alkotó tagjait a törvényszabta három év tartamára igazolja; az érdemes tanítótestület képviselőit örömmel üdvözli s ebbeli működésükhöz tanügyünk fejlesztése és felvirágoztatása tekintetében a legszebb reményeket fűzi. Egyszersmind határozatilag kimondja, hogy a tanító-képviselők az egyházmegyei közgyűlések alkalmával az egyházmegyei házi pénztárból 3—3 korona napidíjat kapnak, míg fuvarjukat, vagy vasuti költségüket illetékes egyházközségeik tartoznak viselni.

5. sz. Esperesi jelentésből az őszinte részvét igaz érzetével veszi tudomásul közgyűlés hivatalosan is azon súlyos veszteséget, mely egyetemes egyházunkat

Bartók György az erdélyi egyh. ker. püspökének és Uray Imre a beregi egyházmegye gondnokának; közvetlenül egyházmegyénket pedig:

Draveczy Béla világi tanácsbíró

Aranyi György bogyoszlói lelkész és

Szabó József székelyhidi lelkész halálában érte s elhatározta, hogy ref. egyházunk ezen hű fiainak, kik különböző téren ugyan, de egyenlő buzgósággal munkálkodtak anyaszentegyházunk felvirágoztatásán: nevét és emlékét jegyzőkönyvének lapján megörökíti.

6. sz. Esperes jelentésében kiemeli, miszerint a bogyoszlói egyház ügyeit Kalas István albisi lelkész 5 hónapon keresztül — az új lelkész beigtatásáig — elismerésre méltó buzgósággal és lelki ismeretességgel vezette.

Közgyűlés Kalas István albisi lelkésznek, bogyoszlói egyház ügyeinek vezetése körül kifejtett tevékenységéért elismerését és őszinte köszönetét jegyzőkönyvileg is kifejezi.

7. sz. Esperesi jelentés kapcsán, tárgyalás alá véte-

tett a hegyközszentimrei ref. egyház szomorú helyzete a melylyel már múlt év őszi közgyűlésünk is behatóan foglalkozott. Ez a hajdan virágzó egyházunk rohamosan közeledik a teljes széthülés felé, az egyháziatlanság, felekezetenküliség aggasztó mértékben terjed, a keresztelés mellőzése már egészen megszokott dologgá lett és ezen megdöbbentően szomorú helyzetnek oka nem más, mint az, hogy az előre haladott kora miatt testileg teljesen elgyengült, munkaképtelenné lett agg lekipásztor, nem képes többé összetartani a széteszlásnak indult nyáját. Ezen súlyos bajok lehető orvoslása, a pusztulás tovább terjedésének megakadályozása végett.

Közgyűlés feltétlenül szükségesnek, sőt nélkülözhetetlennek tartja a hegyközszentimrei egyházban egy segédlelkészi állás szervezését; mihez képest a legmélyebb tisztelettel kéri fel a Főtiszteletű és Méltóságos egyházkerületi közgyűlést, miszerint nevezett egyházban a káplántartási alap terhére, egy segéd lelkészi állást szervezni, illetve az alkalmazandó segéd lelkész részére, a káplántartási átalányt folyósítani kegyesen méltóztassék.

8. sz. Esperes bejelenti, miszerint Jakab József éradonyi lelkész, a bogyoszlói egyház lelkészéül szabályszerűen megválasztatott, s hivatalát esperesi megerősítés folytán már el is foglalta.

Közgyűlés a választást megerősíti, s egyzersmind utasítja úgy megválasztott lelkészt, mint választó egyházat a szokásos díjnak egyházmegyei pénztárba leendő pontos befizetésére.

9. sz. Demjén Ferencz a székelyhidi kör lelkész dékánja szoboszlói lelkészszé lett megválasztása folytán a dékáni állásról lemondását bejelenti.

Közgyűlés a lemondást elfogadja és a székelyhidi kör lelkész dékánjául Lengyel Pál kiskerekii lelkészt megválasztja.

10. sz. Draveczy Béla világi tanácsbíró elhalálozása

folytán, egy világi tanácsbírói állás megüresedvén.

Közgyűlés a választást ezen állás betöltésére elrendeli, a szavazatok beadásának határidejéül f. évi július hó 10-ik napját kitűzi s a szavazatbontó bizottság tagjaiul, Esperes elnöklete alatt, Fráter Zoltán v. tanácsbíró, K. Tóth Sámuel álmosdi és Veress István b.-diószegi lelkészeket ki küldi.

11. sz. Az egyházkerületi képviselők megbízatásának ideje lejárván.

Közgyűlés egyházkerületi képviselőknek megválasztja: rendes tagokul: Végh József egyházi és Magyary Miklós világi tanácsbírákat; póttagokul: Bányai László egyh. tanácsbíró és Kovács András v. aljegyzőt.

Megbízatások ideje 3 évre terjed.

12. sz. Az egyházmegyei időszakos tanács megbízatásának ideje lejárván.

Közgyűlés az időszakos tanács tagjául a f. évre megválasztja: rendes tagokul: Szathmári Sándor egyházi, Fráter Zoltán és Magyary Miklós világi tanácsbírákat; pót tagokul: Bányai László és Vecsei Sándor egyházi, Dobozy Kálmán világi tanácsbírákat.

13. sz. A tóttii egyháztanács kéri a múlt év őszén választott, de még ez ideig meg nem erősített okleveles tanítójának Molnár Gábornak megerősítését.

Közgyűlés Molnár Gábor tóttii tanítót állásában megerősíti és bekebelezi, kötelezván ugy őt, mint a választó egyházat a bekebelezési díjnak az egyh. megye pénztárába 15 nap alatt leendő befizetésére.

14. sz. Az ér-keserüi egyháztanács bejelenti, hogy ideiglenes minőségben alkalmazott tanítóját, Bacza Illést, miután oklevelét megszerezte, állandósította, illetve rendes kántor-tanítóul megválasztotta.

Közgyűlés a bemutatott oklevél alapján a

választást jóváhagyja, Bacza Illés ér-keserüi kántor-tanítót ezen állásában megerősíti és egyházmegyénk tanítói karába bekebelezi, kötelezvéen úgy a megválasztott tanítót, mint a választó egyházat a bekebelezési díjnak pontos befizetésére.

15. sz. Az ujlétai egyháztanács jelenti, miszerint Szabó Imre okleveles tanítót fitanítóul megválasztotta s kéri a választás tudomásul vételét és megerősítését.

Közgyűlés a választást helyben hagyja, s Szabó Imre tanítót állásában megerősíti egyházmegyénk tanítói karában igtatja, kötelezvéen úgy választó egyházat, mint megválasztott tanítót a bekebelezési díjnak az egyházmegyei pénztárba 15 nap alatti befizetésére.

16. sz. Az ujlétai egyháztanács jelenti miszerint Papp Mária okleveles tanítónőt leánytanítóul megválasztotta, s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást helyben hagyja, s Papp Mária tanítónőt állásában megerősíti s egyházmegyénk tanítói sorában igtatja, kötelezvéen úgy választó egyházat, mint megválasztott tanítónőt a szokásos bekebelezési díjnak egyházmegyénk pénztárába 15 nap alatt leendő befizetésére.

17. sz. Egyház kerületünk 1898—433. sz. rendelethez képest a hivatalos eskü letételére jelentkeztek: Papp Mária ujlétai tanítónő, Bacza Illés ér-keserüi, Molnár Gábor tóttii és Szabó Imre ujlétai tanítók.

Nevezettek a közgyűlés színe előtt a hivatalos esküt letévén, részökre az eskü tételre vonatkozó bizonyítvány esperes és főjegyző által ki adatni rendeltetik.

18. sz. Gábor István a monospetrii egyház előkönyörgő tanítója bemutatja az egyházi énekből és orgonálásból nyert képesítő bizonyítványát.

Tudomásul vétetik.

19. sz. Lázár Mária bályoki tanítónő bemutatja a református vallástanból nyert képesítő bizonyítványát.

Miután ezen képesítés alapján nevezett tanítónő az 1904 évi VI. t.-cz. 21. §-a alapján a vallástanításra is teljes képesítést nyert.

Tudomásul vétetik.

20. sz. Az egyházmegyei lelkészi értekezlet f. évi Ápril 28-án Székelyhidon tartott gyűlésének 2-ik jkvi sz. végzése kapcsán bejelenti, hogy az Országos Református Lelkész-Egyesület iránt korábban táplált aggályai és tartózkodó viseletre indító okai immár megszűnván, a lelkészi állás reputációja szempontjából, ugyszintén a lelkészi kar szellemi és anyagi érdekeinek felkarolása és jogainak megóvása céljából szükségesnek tartja a csatlakozást. Ennélfogva az egyházmegye lelkészi kara testületileg belépett az O. R. L. E. tagjai közé és az O. R. L. E. keretében, mint Érmelléki református lelkész-egyesület megalakult, tiszti karát, valamint küldötteit megválasztotta. Végül az O. R. L. E. által létesítendő sajtóügyi alapra saját pénztárából egyszersmindenkori alapítvány jellegével 200 korona adományt szavazott meg.

Közgyűlés a lelkészi karnak tömörülése és együttes működésre irányuló törekvéseit örven-dező figyelemmel kíséri és e tárgyban hozott határozatait helyeslőleg veszi tudomásul.

21. sz. Az egyházmegyei lelkészi értekezlet jegyzőkönyvének 4-ik sz. végzésében a lelkészi állások megüresedése esetén a beszolgáló lelkészek díjazására nézve kötelező erejüvé kívánja tenni az eddig követett gyakorlatot, melyszerint a beszolgáló lelkésznek az illető egyház köteles minden esetben fuvardijait megtéríteni, a beszolgálás díjazása képen a lelkészi fizetésnek a beszolgálás időtartamára esedékes egy — hatod részét tartozik megadni, a beszolgáló lelkészt illetvén esetről — esetre a stóla díj is. Ezenkívül a kathedrai szolgálatokat végző helybeli tanítónak is köteles az egyház a lelkészi fizetésnek azon időre esedékes egy — hatodrészét díjazás gyanánt megadni. Mindezen megállapodásokra kéri az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyását és megerősítését.

Közgyűlés a lelkészi értekezletnek a beszo-
gáló lelkészek, valamint a kathedrai szolgálatokat
teljesítő tanítók díjazása tárgyában hozott meg-
állapodásait és javaslatait jóváhagyja, megerősíti
s kötelező határozat erejére emeli.

22. sz. Az egyházmegyei lelkészi értekezlet jegyző-
könyvének 5-ik sz. végzése kapcsán a következő javas-
latot terjeszti be. Addig is, míg az 1848 évi XX. t.-cz.
megvalósítása és az 1898 évi XIV. t.-cz. módosítása
alapján a lelkészi fizetések az Egyh. Törv. I. t.-cz.
114 §-ában előirt minimalis 2400 korona alapfizetéssel
véggépen rendeztetnének: sürgősen követeltessék a lel-
készek részére a törvényben megállapított 6 izben
200—200 korona ötödéves korpótléknak visszamenőleg
történő megadása és ennek fedezésére az államsegély
megfelelő felemelése a fokozatos egyházi hatóságok által
szorgalmaztassék.

Közgyűlés a lelkészi értekezlet javaslatát
elfogadván, a magáévá teszi és hozzájárulás
végett, a további intézkedések megtétele céljá-
ból felterjeszti az egyházkerületi közgyűléshez.

23. sz. Az érmelléki reform. tanító-egyesület jegyző-
könyvének kapcsán azon kérelmet terjeszti elő, hogy a
Csurka István debreczeni tanító által írott Földrajzot,
ugyszintén természettant a népiskola V, VI osztálya részére,
mint a célnak teljesen megfelelő és sikerrel használható
tankönyveket egyházmegyei közgyűlésünk approbáltassa
s azoknak egyházkerületünk népiskoláiban leendő köte-
lező használatát eszközölje ki.

Közgyűlés a tanító-egyesület által behatóan,
részletesen ismertetett s kedvező bírálat alapján
melegen ajánlott két tankönyvet approbálás és
kötelező használatba vétel ajánlásával pártolólág
felterjeszti az egyházkerületi tanügyi bizott-
sághoz.

24. sz. Az egyházmegyei tanító-egyesület jegyző-
könyvének kapcsán bemutatja gyámoldai számadását az
1907-ik évről, melynek több tételei a következők: Bevétel

1543 K. 44 f. ; kiadás 874 K. 48 f. ; maradvány 668 K. 96 f. ; a gyámolda vagyona 1907 év végén 19,437 K. 02 f. — Bemutatja a tanító-egyleti pénztár 1907 évi számadását is, melyszerint bevétel 378 K. 12 f. ; kiadás 324 K. 66. f. ; maradvány 53 K. 46 f.

Tudomásul vétetik.

25. sz. Az egyházmegyei lelkészi gyám és nyugdíj intézet közgyűlése tudomásul vétel végett jelenti, miszerint Végh József gyámintézeti pénztárnok 1907 évi számadása, ugy kezelő választmány, mint gyámintézeti közgyűlés által megvizsgáltván, minden tételeiben nyugtákkal és ellen nyugtákkal igazoltnak s kifogástalan pontossággal vezetve helyesnek találtatott s részére a felmentvény a szokásos fentartások mellett megadatott.

Közgyűlés a Végh József gyámintézeti pénztárnok részére megadott felmentvényt tudomásul veszi s a beterjesztett számadás főbb tételeit feltűntető kimutatást jegyzőkönyvbe vétetni rendeli.

Az 1907. évi gyámintézeti számadás főbb összegekben.

I. Bevétel.

	kor. fill.
1. Az 1906 évi zárlat szerinti főösszeg	77511·20
2. Kötvény kamat 1907 évre kivetve	5564·23
3. Késedelmi kamat	145·19
4. Évjáradék kamat	30·93
5. 1907 évi évjáradék két lelkész után	120—
6. Államsegély	1000—
7. Lelk. nyugdíj intézetre egyesek adom.	60—
8. Zsigó Endréné adománya	1000—
9. Baldácsi alap	90·80
10. 1907-ben kiadott kölcsön után kötv. bev.	9620—
11. Uj betét a nyugdíjintézet könyvén	130—
12. Takarékos betét könyveken tőkésítés	248·02
Összesen :	95520·37

szóval : Kilenczvenötezeröttszázhusz korona és 37 fillér.

II. Kiadás.

	kor. fill.
1. Gyám díjasoknak kifizetett	4602.—
2. Kötvényre kiadatott	9620.—
3. Orsz. lelk. gyámintézetnek részvényes .	938·24
4. Országos lelk. gyámint. nem részvényes lelkészek után	459.—
5. Betéttett a nyugdíj int. könyvén . . .	130.—
6. Tőkésített kamatok	248·02
7. Kezelési, irodai költség, bélyeg illeték .	1052·74
8. Végh Lajos féle évjáradék leiratott 907. ¹¹ / ₁₁	48·67
Összesen :	17098·67

szóval : Tizenhétézerkilenczvennyolcz korona és 67 fillér.

Z á r l a t :

	kor. fill.
1907 évi összes bevétel	95520·37
1907 évi összes kiadás	17098·67
Zárlati összeg :	78421·70

szóval : Hetvennyolczezernégyszázhuszonegy k. és 70 fill.

Jegyzet. A lelkészi nyugdíjintézet vagyona :

Kötvényen kiadva	1000.—
Betét könyvön	1108·50
Összesen :	2108·50

Vagyonkimutatás 1907 deczember 31-én.

	kor. fill.
1. Kötvény kölcsöntőke	69621·86
2. Régi kamat hátrány	2089·81
3. 1907 évről fentmaradt kamat	1797·40
4. " " " késedelmi kamat	122·68
5. Mihályfalvai keresk. bank betét	1746·50
6. Mihályfalvai takarékbetét	572·62
7. Lelkészi nyugdíj illet. könyvén betét . . .	1108·50
8. Semjéni hitelszövetkezetbe betét	680·78
9. Évjáradék hátrány	64·80
10. Készpénz	616·75
Összes vagyon :	78421·70

szóval : Hetvennyolczezernégyszázhuszonegy kor. és 70 fill.

Összehasonlítás :

	kor.	fill.
1907 december 31-iki zárlat	78421	70
1906 december 31-iki zárlat	77511	20
1907 évi vagyon szaporulat :	910	50

Jegyzet. Tekintetbe véve az év folyamán Özv. Zsigó Endrénétől kapott 1000 korona ajándékot, a régi évjáradékokból befizetett tetemes hátrányt: 739 koronát, s a nyert napidij ajándékokat 60 koronát, mindezeket mint rendkívüli bevételeket ha számítjuk, vagyonunk nem hogy szaporodott volna, de majd 900 koronával apadt, a mi hangosan hirdeti, hogy nekünk a kamatok leszállításával kísérletezni nem lehet, ha csak a gyámdijakat meg nem akarjuk csonkítani.

Költség előirányzat az 1908 évre.

I. Bevétel.

	kor.	fill.
1. 1907 évi zárlat szerinti főösszeg	78421	70
2. 69621 k. 86 f. 7% kamata	4873	53
3. 1746 k. keresk. bank betét 5%	87	30
4. 572.62 k. M.-falvai tak. bet. 5 % kamata	28	63
5. Lelk. nyugd. int. bet. 5% 1108 k. után	55	40
6. 680.78 k. Semjéni hitelszöv. betét 5%	34	—
7. Államsegély 1907-ről elmaradt	70	—
8. Államsegély 1908. évre	1070	—
9. Baldácsi alap két évről	181	60
Összesen :	84822	16

szóval : Nyolczvannégyezernyolczszázhuszonkettő k. 16 f.

II. Kiadás.

Gyámdijasoknak és pedig :

	kor.	fill.
1. Szőke Jánosné	540	—
2. Szikszai Józsefné	540	—
3. Ember Józsefné	400	—
4. Nagy Péterné	400	—
Átvitel :	1880	—

		kor.	fill.
	Áthozat:	1880	—
5.	Beressy Dánielné	400	—
6.	Lipcsei Pálné	300	—
7.	Bajza Antalné	540	—
8.	Tatai Krisztina	134	—
9.	Simon Emma	134	—
10.	Thamássy Lajosné	540	—
11.	Torma Károlyné	540	—
12.	Bán Sándorné	540	5008—
13.	Orsz. gyámint. részv. lelkészek .	938	24
14.	Orsz. gyámint. nem részv. lelk.	459	— 1397·24
15.	Nyugdíj alapra	100	— 100—
16.	Kezelési költség: pénztárnok díja	784	21
17.	” ” 3 ülnök díja .	90	—
18.	” ” jegyző díja .	50	—
19.	” ” ügyvéd díja .	100	—
20.	” ” iroda átalány .	20	—
21.	” ” nyomtatv., bélyeg	30	— 1074·21
	Összes kiadás:	7579	45

szóval: Hétezeröttszázhetvenkilencz korona és 45 fillér.

	kor.	fill.
Az 1908 évre előirányzott bevétel	84822	16
Az 1908 évre előirányzott kiadás	7579	45
Előirányzott zárlat:	77242	71

Összehasonlítás.

	kor.	fill.
Az 1907 évi zárl. szerinti főösszeg	78421	70
Az 1908 évre előirányzott zárlat .	77242	71
Mutatkozó fogyás:	1178	99

26. sz. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet kezelő választmánya jelenti, miszerint Végh József gyámintézeti pénztárnoknak, az országos lelkészi gyámintézetre vonatkozó 1907 évi zárszámadását megvizsgálván, rendben találta.

Az országos lelkészi gyámintézetről vezetett számadás az 1907 évről következő számadatokat tünteti fel:

Az 1907 évre átjött hátrány	—	942 k. 36 f.
„ „ „ kivettett tagsági díj	1965 „	84 „
„ „ „ belépési járulék	125 „	91 „
Késedelmi kamat	—	28 „
		<hr/>
	összesen:	3034 k. 39 f.

Az 1907 évben befizettetett és a föld hitelintézethez beküldetett:	1917 k. 96 f.
Hátrány 1907 Decz. 31-én	<hr/> 1116 k. 43 f.

Tehát a múlt évi zárlethez képest a hátrány 174 k. 07 fillérrel növekedett.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a hátrányokra vonatkozólag pedig megbizsa és felhatalmazza Nagytiszteletű Esperes urat, miszerint tekintettel arra, hogy az országos gyámintézet, a nyugdíj intézetbe lett beolvasztása folytán számadásait végleg lezárja s a hátrányokat f. évi Jul 1-ig multhatatlanul be kell szolgáltatni a pénztárnok által egyenként kimutatandó hátrány tartozást, a hátralékos lelkészek fizetéséből tiltsa le, oly módon, hogy a tartozások f. év Jul. 1-ig gyámintézeti pénztárba befizetessenek. A netalán ellenmondó lelkészek ellen, a fegyelmi vizsgálat hivatalból elrendelendő.

27. sz. Végh József gyámintézeti pénztárnok jelenti, miszerint Aranyi György volt bogyoszlói lelkész, az országos lelkészi gyámintézetbe oly nagy összeggel tartozik, a mi, a mai nap egyház megyénket terhelő összes hátránynak majdnem fele részét teszi, s amennyiben nevezett lelkész elhalt s így ezen tartozás fizetéséből le nem tiltható, — hogy az egyházmegye pénztára terhére ne maradjon ezen tartozás — kéri közgyűlést annak behajtása iránti intézkedés megtételére.

Közgyűlés felhívja egyházmegyei ügyészt, miszerint néhai Aranyi György volt bogyoszlói lelkész örökösei ellen a gyámintézeti pénztár-

nok által kimutatandó összeg erejéig — amennyiben nevezett lelkész, az országos gyámintézetnek, az egyházi törvények által feltétlenül kötelezett tagja volt — a peres eljárást indítsa meg, a követelés biztosítása céljából pedig, Aranyi György ingatlanaira a betáblázást, az illető telekkönyvi hatóságnál mielőbb kérelmezze és eszközölje ki.

28. sz. A kólyi ref. egyháztanács beterjeszti rendes évi jelentését a „Fodor Zsigmond alap“ állásáról. A jelentés szerint az alap az 1908 Jan. 1-én 12005 95 fill. szóval tizenkettőezeröt korona és 95 fillérből áll.

Tudomásul vétetik.

29. sz. Olvastatott a számvevőszék elnökének következő jelentése :

Nagytiszteletü és tekintetes egyházmegyei közgyűlés !

Az egyházmegyei számvevőszék reszéről van szerencsém jelenteni, hogy az egyes egyház községek a számadások kiállítása körül általában sokkal nagyobb gondal és körültekintéssel járnak el, mint azt ezelőtt tették. A számadások általában elég pontosak, elég áttekinthetők és elegendőleg felvannak szerelve okmányokkal. Nem mondhatjuk azonban ezt a számadásokból kitünő anyagi eredményre nézve, mert sok egyház községnél olyan nagy a hátrány, hogy ha annak sürgős behajtása iránt nem intézkedünk, az anyagi romlástól lehet félni. Különösen Vajda és Hegyközszentimre járnak e téren elől szomorú elsőbbséggel, a mely egyházak eddig is feltűntek nagy rendetlenségükkel.

A számvevőszék utasítani kéri a két egyház lelkészét és gondnokát, hogy a hátrány kimutatást Julius hó 1-ig terjesszék be az esperes urhoz, az esperes urat pedig felkérni javasolja arra nézve, hogy eme hátrányok behajtása iránt a közigazgatási hatóságot keresse meg.

Bogyoszló község a számadását nem küldötte be, a minek az az oka, hogy a lelkészi állás üresedésben volt.

Különösen kénytelen vagyok felhívni a nagytiszteletű és tekintetes egyházmegye figyelmét Margitta egyház községre. Már az 1907. évi Május 1-én tartott közgyűlés 18. sz. határozatának b., pontjába kimondatott az, hogy mivel ez az egyház a számadások beadásánál minden évben hanyagságot tanusít, a jövőben fegyelmi eljárást fog az egyházmegye elrendelni, úgy a lelkész mint a gondnok ellen az esetben, ha a számadásoknak rendes időben való beterjesztését elmulasztja. Azt a szomorú jelentést kell erre nézve tennünk, hogy ennek a fenyegetésnek nem volt semmi foganatja, mert a számadásokat most sem küldötte be.

Eme példátlan hanyagsággal szemben a nagytiszteletű és tekintetes egyházmegye bölcs intézkedését kérjük.

Költség előirányzatot nem adtak be; Margitta, Tóti, Kéty, Felső-Ábrány, Bogyoszló, Vajda, Ujléta, H.-K.-Szentimre. Valamennyi felhivatott azok utólagos beterjesztésére.

Az országos egyházi közalap számadását teljesen rendben találtuk.

Bevétel volt	4394	kor.	60	fil.
Felküldetett a magy. Földhitelintézethez	3812	„	80	„
Pénztári maradvány volt	581	kor.	80	„

Némely egyház községnél annyira felszaporodott a közalap, hogy annak sürgős behajtása iránt intézkedni szükséges. Ezért javaslatunk az, hogy B.-Félegyháza, Érkeserü, Margitta, H.-K.-Szentimre egyház községektől a hátralékos közalapi tartozás közigazgatási uton hajtassék be.

Az egyházmegyei házi segély pénztár bevétele volt az 1907-ik évben	9538	kor.	99	fil.
Kiadás	8811	kor.	08	fil.
Pénztári maradvány	727	kor.	91	fil.

Vagyon : 23390 k. 48 f. A számadás teljesen rendben van, csak itt is az a szomorú tapasztalat, hogy nagy a hátrány, mert az 1630 k. 35 fillért tesz a melynek behajtása iránt szintén intézkedést kérünk.

A házi segély pénztár ez idei költség előirányzata a következő :

Bevétel	—	—	—	7072 k. 64 f.
Kiadás	—	—	—	4529 k. 85 f.

fedezeti többlet 2542 k. 79 f.

Kérjük jeletésünk tudomásul vételét.

Tisztelettel

Dr. Babos János
számvevőszéki elnök.

Az egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s egyuttal

a., utasítja Vecsey Sándor pénztárnokot, hogy Biharfélegyháza, Érkeserű, Margitta és Hegyközszentimre közalapi hátralék kimutatását, valamint az egyházmegyei házi segély pénztár hátralék kimutatását az esperes urhoz terjesze be; az esperes urat pedig felkéri, hogy eme hátralékoknak közigazgatósági uton való behajtása iránt sürgősen intézkedjék és annak eredményéről az őszi közgyűlésre tegyen jelentést.

b., Margitta egyházközség lelkészét és gondnokát komolyan figyelmezteti a számadások pontos beterjesztésére vonatkozó kötelességére és kijelenti, hogy utóljára fogadja el mentségül a lelkész mentségét; s ha számadását a jövő évben is késedelmesen adja be, úgy ellene, mint a gondnok ellen is elrendeli a fegyelmi vizsgálatot.

30. sz. Olvastatott az egyházmegyei tanügybizottság elnökének jelentése, a dékáni látogatás eredményéről. A jelentés kiemeli, hogy a dékáni iskola látogatás minden körben megtörtént és a talált eredmény minden tekintetben örvendetes haladást mutat. A statisztikai adatok a következők:

Van az egyházmegyében: 2929 fiu és 2801 leány összesen: 5730 iskola köteles gyermek. Iskolába jár: 2750 fiu 2566 leány; összesen 5316. Iskolázatlan: 414 gyermek.

A tanítás eredményére nézve: van: 12 kitűnő, 14

jeles, 16 jó, 13 elégséges, 1 alig elégséges és 1 elégtelen iskola.

Közgyűlés a jelentést helyeslőleg tudomásul veszi s a szükséges adatoknak a kánonszerű egyházlátogatás céljaira leendő felhasználása végett, esperesi hivatalhoz megküldetni rendeli.

31. sz. Esperes jelenti miszerint az E. T. III. t. cz. 4 § 1 pontjában elrendelt vagyron leltárt 30 anya és 1 leány egyház béküldötte — nem küldte be még ez ideig 9 egyház — kéri közgyűlést, hogy a vagyron leltárok felülvizsgálására egy bizottságot köldjön ki.

Közgyűlés a vagyron leltárok felülvizsgálására bizottsági tagokul megválasztja, esperes elnökle mellett, Dr. Babós János számvevőszéki elnököt, Végh József, Molnár Mihály, Kalas István és Szentkirályi Károly köri számvevőket. A bizottság működésére nézve a következő utasítást adja: a köri számvevők a saját körükhöz tartozó egyházak vagyron leltárait felülvizsgálván s azokra észrevételeiket megtevén, a végleges elbirálás, az esperes elnökle mellett, a bizottság összes tagjainak részvételével tartandó ülésen történjék meg.

Azon egyházak a melyek a vagyron leltárt még nem készítették el utasítatnak, hogy azokat mielőbb elkészítve Máj. 20-ig küldjék be esperesi hivatalhoz.

32. sz. A nagyváradi ref. tanitónő képző intézet igazgató tanácsa, az intézet fejlesztése érdekében, egy pót épület emelését határozta el, melynek építési költségei 88299 k. 69 f. illetve az építkezés folytán szükségessé vált át alakítási költségekkel együt 88585 k. 05 fillért igényelnének. Ezt az összeget, mivel erre a célra felhasználható alap vagy készpénz nem áll rendelkezésre, kölcsön útján kívánja előállítani. Igazgató tanács, s kéri egyházmegyénket, hogy az építkezés s e célbóli kölcsön felvételhez beleegyezését adva, járuljon hozzá helyben hagyásával ahoz is, hogy az építkezéshez szükséges területet

□ méterenként 5 koronájával számított árban, összesen mint egy 1600 — 2000 korona összegért, a nagyváradi egyház szomszédos telkéből meg vásárolhassa.

Közgyűlés, noha építési terv és költségvetés nem lett hozzá át téve, — megbizva az Igazgató tanács körültekintő gondosságában, úgy az építkezést és ezen célra szolgáló költsön összeg felvételét, mint a szükségelt teleknek a fent írt árbani megvásárlását helyben hagyja, annak határozott kijelentésével, hogy az építkezés és telek vásárlás költségeiből, semmi nemű terhet vagy anyagi kötelezettséget az egyházmegye magára nem vállal.

33. sz. Tárgyalás alá vétetett a köbölkuti ref. egyház tanács és egyházközségi közgyűlésnek a lelkészi fizetés módosítására vonatkozó, egymással ellentétben álló határozata.

A presbyterium f. év ápril 25-én tartott gyűlésében a lelkészi módosított díjlevelet következőkben állapította meg; „25 kat. hold szántó, 2 kat. hold kaszáló lelkész használatában, 5 holdnyi legelő illetőség. — 170 korona fa váltság. — 648 korona az egyház pénztárából évnegyedenként előre fizetve. — Mindaddig azonban, míg az egyház az államsegélyt meg nem kapja a 648 kor. helyett 60 köből rozstot fizet“.

Az ápril 26-án tartott egyházközségi közgyűlés, ezt a díjlevél módosítást tárgyalás alá sem vette, hanem kényszerítette lelkészt, hogy a tárgyalandó kérdést ily alakban tegye fel: „Adnak a lelkésznek államsegélyen kívül 1600 kor. készpénzt, a lakást, kertet és meghagyják a legelő illetőséget“. — Az így feltett kérdést közgyűlés 49 szavazattal 2 ellenében elfogadta, valamint elfogadta az E. t. III. t.-cz. 13. §-ában lefektetett adókulcsot s kívánja az adóalapi segély igénybe vételét.

Egyházmegyei közgyűlés, az egyháztanács és egyházközségi gyűlés határozatának azon részét, mely szerint a III. t.-cz. 13. §-ának életbe léptetésével az adó alapi segélyt igénybe venni kívánja, tudomásul veszi.

A lelkészi díjlevél módosítását illetőleg a presbyterium határozatát helyben hagyja és megerősíti.

Az egyházközségi gyűlés azon eljárása felett, miszerint a gyűlés tagjainak többsége kényszerítette mintegy elnöklő lelkészt, hogy a tanácskozás tárgyául kitűzött presbyteri határozattól eltérve, az ugynevezett „általános hangulatnak“ megfelelő alakban tegye fel a kérdést és bocsássa szavazás alá: Egyházmegyei közgyűlésünk rosszalásának ad kifejezést és azt helyteleníti. — A köbölkuti egyház tagjai ezen eljárások által határozottan törvénytelen színezetet adtak az egész gyűlésnek. — De másként is törvénytelen az egyházközségi gyűlés határozata azért, mert a lelkészi földeket, a melyek alapítványi természetűek lévén a lelkész használatából — akár csökken akár emelkedik azok jövedelme által a lelkészi javadalom — el nem vehetők, attól elvonva az egyházhasználatába akarja bocsátani, s mintegy a lelkészi fizetés csonkítását célozza.

Ezen okoknál fogva egyházmegyei közgyűlésünk a köbölkuti egyházközségi gyűlésnek a lelkészi díjlevél módosítására vonatkozó határozatát, mint merőben törvénytelen megsemmisíti és azzal szemben az egyháztanács által elfogadott díjlevél módosítást életbe léptetni rendeli.

34. sz. Tárgyalás alá vétetett a székelyhidi ref. egyháztanácsnak a lelkészi díjlevél módosítása tárgyában hozott s az egyházi képviselő gyűlés által is elfogadott határozata, mely szerint a régi díjlevélben foglalt készpénz, termény, fa illetőség, szolgálmány és 32 hold föld haszonélvezetéből álló lelkészi fizetést 2000 k. kettőezer korona készpénzben kívánja megváltani. — Az egyházi tanács és egyházi közgyűlés e tárgyra vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatokat, valamint a lelkészi fizetést feltüntető összehasonlító táblás kimutatást, egyháztanács a módosított díjlevél megerősítése végett közgyűlésünkhöz felterjeszti.

A beterjesztett módosított díjlevelet, mivel abban a rozs fizetés és tűzifa illetmény értékelése, úgy a konventi utasításban megszabott, mint a tényleg létező átlagos értéken alól marad, s így lelkész jövedelmét csökkenti; és mivel a lelkészi földeket, melyek alapítványi természetöknél fogva rendeltetésöktől el nem vonhatók, lelkész használatából elvéve az egyház kezelése alá akarja adni: Egyházmegyei közgyűlés nem erősíti meg, hanem utasítja egyháztanácsot, hogy a lelkészi hivatal betöltése végett, a pályázatot a régi díjlevél alapján hirdesse meg.

35. sz. A hegyközszentmiklósi egyháztanács bejelenti, miszerint egyháztanács és egyházközségi közgyűlés egyező határozattal kimondta, hogy az adócsökkentési alap segélyét igénybe kívánja venni, s e célból az E. t. III. t.-cz. 13. § a., pontja alatti adókulcsot életbe lépteti. — Betterjeszti egyszersmind egyháztanács, a lelkészi és kántortanítói módosított díjleveleket s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlés a hegyközszentmiklósi egyháztanács és egyházközségi közgyűlésnek azon határozatát, mely szerint az adócsökkentési alap segélyének igénybe vétele céljából a III. t.-cz. 13. §-ában foglalt adó kulcsot elfogadja és életbe léptetni kívánja: helyeslőleg tudomásul veszi.

A beterjesztett lelkészi módosított díjlevelet azonban nem erősíti meg azért, mert ez a díjlevél jelen alakjában, az egyházközségi közgyűlés határozatával egyenes ellentétben áll. — Ugyan is: az egyházközségi közgyűlés kimondja, illetve — jegyzőkönyv szerint — „teljes belenyugvását adja“ arra nézve, hogy a lelkész javadalmához tartozó földek, a lelkész használatában maradjanak — mégis a beterjesztett új díjlevél egy záradékkal úgy a földeket, mint a faizási jogot, — sőt tulajdonképen a lakást és kertet is — lelkész hasznélvezetéből ki kapcsolva, a lelkészi fizetést tényleg csak 1306 korona készpénzben állapítja meg.

Vissza teszi tehát egyházmegyei közgyűlés a módosított lelkészi díjlevelet egyháztanácshoz azzal az utasítással, hogy a díjlevelet aként módosítsa, miszerint a földek s faizási jog — congruális értékelésben — lelkész használatában hagyatván, a rozs, bor és tűzifa illetőséget, valamint a régi díjlevélben foglalt egyéb járandóságokat, vagy a helyi viszonyoknak megfelelő tényleges értékben, vagy a konventi utasításban előírt értékben számítva váltsa meg. — Ezt annyival inkább teheti egyház, mert ez a III. t.cz. 13. §-ában megállapított adókulcsot egyáltalában nem érinti, azon változtatást nem tesz, a hivekre újabb terhet nem ró, mivel az ily módon eszközölt értékelés folytán elő állott szükséglet és az új adókulcs alkalmazása mellett kivethető fedezet közötti különbséget, vagyis a mutatkozó hiányt — az adócsökkentési alap fogja fedezni.

Az ezen elvek szem előtt tartásával elkészített új díjlevelet terjessze fel egyháztanács esperesi hivatalhoz, illetve megerősítés végett őszi egyházmegyei közgyűlésünkhöz.

A betervezett kántor-tanítói díjlevelet, jelen alakjában szintén nem erősíti meg közgyűlés, részint azért mert az eredeti díjlevél nincsen mellékelve, részint azért mert az 1893 évben a közigazgatási bizottság által felvett értékeléstől több pontban lényeges eltérést mutat. — Ugyan azért vissza teszi közgyűlés ezt a díjlevelet is egyháztanácshoz, azzal az utasítással, hogy amennyiben hegyközszentmiklóson az 1870-ben egyesített iskolát, rövid idő alatt külön kell választani, s a megszüntetett leány tanítói állást ismét életbe kell léptetni, a mikor a tanítói fizetéseket a minimális összegig mulhatatlanul államsegélylyel lesz kénytelen kiegészíteni az egyház; — várja be, illetve kérelmezze egyháztanács a tanítói fizetéseknek épen most folyamatban levő hivatalos megállapítását — mert az államsegély nyerésére nézve az a mérvadó

— s annak megtörténte után és annak alapján állítsa ki az új díjleveleket — és pedig külön a fi és külön a leány tanítói állásokra — s terjessze be megerősítés végett Egyházmegyei közgyűléshez.

36. sz. Tárgyalás alá vétetett, a nagylétai ref. egyháztanács kérvénye az 1907 évben életbe léptetett egyházi adókulcs módosításának megerősítése iránt és az ezen adókulcs ellen 35 nagylétai egyháztág által beadott fellebezési kérvény.

A nagylétai egyház tanács által a múlt év folyamán kidolgozott, egyház községi gyűlés által is elfogadott és egyházmegyeileg megerősített egyházi adó kulcs ellen, több nagylétai ref. egyháztág felterjesztéssel élt egyháztanácsához sőt a püspöki hivatalhoz is, annak megváltoztatását, illetve az egyházi adónak az E. t. III. t. cz. 13 §-a alapjáni kivetését és az adó csökkentési alap segélynek igénybe vételét sürgetve.

Az egyháztanács az elégedetlenkedők felvilágosítása és megnyugtataása céljából, a már életbe léptetett adókulcsot újból vizsgálat alá vette s a III t. cz. 13 §-a alapján is elkészített adókulccsal össze hasonlítva, az általa készített adókulcsot az egyházra nézve előnyösebbnek látván a %-os kulcsnál, annak fentartását egyhangulag elhatározta, azon módosítással, hogy a csupán házzal biró egyház tagok egyházi adója 80 fillérrel apasztatván 5 kor. 50 fillérben állapittassék meg. Ezt a határozatot az egyház községi gyűlés 43 szóval, 6 ellenében szintén elfogadta, mihez képest egyház tanács ezen módosítás megerősítését kéri.

Az elégedetlenkedők azonban ezen újabb határozatban sem nyugodtak meg, hanem 35 egyháztág aláírásával fellebezéssel élnek s az adókulcs megsemmisítését s a III t. cz. 13 §-ában foglalt adózás életbe léptetésének elrendelését kéri.

Tekintve hogy a nagylétai egyház tanács által az 1907 évben készített s minden fórum által megerősítve már életbe is léptetett adókulcs a méltányosságnak, arányos adózásnak mindenben megfelel, a hivekre nagy adóterheket nem

ról és az egyház jelen érdekeinek szem előtt tartása mellett, jövő felvirágzásának is kellő biztosítékot nyújt; tekintve továbbá, hogy a szegényebb nép osztály által súlyosnak talált adóterhet egyház tanács a csak házzal bíró egyház tagoknál lejjebb szállítva 5 k. 50 fillérig mérsékelte, — a vagyontalanok pedig csak 2 k. személyi adót fizetnek; — tekintve végül hogy fellebezők az adó kulcs megállapítása, az egyházi közgyűlésen való tárgyalása és elfogadása után, egészen annak életbe léptetéséig, az ellen semmi észrevételt nem tettek, sérelemről nem beszéltek, fellebezéssel a törvényszabta időn belül nem éltek, — minél fogva mostani fellebezések vóltaképen tárgytalan —: Közgyűlés fellebezőket kérésökkel elutasítja és a nagylétei egyháznak 1907 évi Okt. hó 1-ső napján tartott közgyűlésünk 27 számú végzésével megerősített adó kulcsát, az egyház tanács által f. évi Apr. hó 5-én javaslatba hozott és ugyanazon nap délutánján tartott egyházi közgyűlés által elfogadott módosítás bekapcsolásával újlag megerősíti és végleges megerősítés végett az I t. cz. 56 § k. pontja értelmében a Főtiszteletű és Méltóságos egyház kerületi közgyűléshez felterjesztetni rendeli.

37. sz. Tárgyalás alá vétetett a kétzi ref. egyháztanács kérvénye, melyben hivatkozással az egyház nagymérvű szegénységére, tetemes adóságaira, iskolájának és tanítói lakásának düledező voltára, mely az építkezést elodázhatatlanná teszi, holott az egyháznak nincs miből építeni, a hivekre pedig újabb terhet kivetni nem lehet: azt kéri, hogy egyházmegyei közgyűlésünk járuljon hozzá ahhoz, hogy iskoláját az államnak átadhassa és ezen kérését jóváhagyás végett pártolólág terjessze fel egyházkerületi közgyűléshez.

Egyházmegyei közgyűlésünk, úgy tekintvén az iskolákat mint az egyház veteményes kertjeit, a melyekben egyházunk jövő támaszai neveltetnek, elvileg ellene van iskoláink államo-

sításának, s azon meggyőződésben van, hogy míg lesz e hazában egyetlen felekezet a mely iskoláit felekezeti jellegűnek tartja meg, addig nekünk Magyar protestánsoknak nem szabad csak egy iskolánkat sem leszakadni engedni az egyház kebeléről: Ugyan azért közgyűlés a kétzi egyház kéréséhez nem járul hozzá, azt nem támogatja, hanem utasítja egyháztanácsot, hogy minden lehető segéd eszközöknek — s így az állam segélynek is — igénybe vételével, iskoláját felekezeti jellegében tartsa fen és igyekezék tovább fejleszteni.

38. sz. A felsőábrányi ref. egyháztanács jelenti, miszerint 1907 évi tavaszi közgyűlésünk 49 sz. alatti utasításának a templom építésre vonatkozólag, nem tud elegendet tenni azért, mert az építő mester a tervrajzot és költségvetést mind ez ideig nem készítette el.

Közgyűlés a jelentést ez alkalommal még tudomásul veszi ugyan, de egyszersmind komolyan figyelmezteti egyháztanácsot, hogy a folytonos halogatás utjáról, lépjen valohára a cselekvés terére és az építkezésre vonatkozó határozatát, valamint a tervrajzot és költségvetést 1909 évi tavaszi közgyűlésünk elé mulhatatlanul terjessze be.

39. sz. A felsőábrányi egyház bejelenti, hogy új adókulcsot fogadott el, a mennyiben az eddig szokásos terménybeli fizetés helyett készpénz fizettetik, mely az állami adó alapján s arányában vettetik ki; beterjeszti egyuttal az ezen alapon alkotott új lelkészi díjlevelet s kéri ezeknek megerősítését.

Az egyházmegyei közgyűlés a terményadó megszüntetése céljából létesített új adókulcsot és az újonnan alkotott lelkészi díjlevelet, mely a lelkész régi fizetését nem csonkítja, sőt az előbbi díjlevélnél jóval előnyösebb és mivel ezeket úgy az egyházközségi közgyűlés elfogadta, a maga részéről is jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni rendeli.

40. sz. Az érsemjéni ref. egyház kérelme, hogy az esperesi hivatal által már megvizsgált, jóváhagyott s eredetiben már segély-kérvényükhöz mellékelt s a konventhez is felterjesztett egyházi törvény III. t. cz. 14 §-a értelmében készpénzre átváltoztatott fizetés leveleket — mely sem fizetés emelést, sem fizetés csökkentést nem von maga után, hanem csak az eddigi maturálékát, a törvényes zóna érték szerint tünteti fel, — valamint ezek alapján elkészített költségvetésüket — az egyházmegye közgyűlése is erősítse meg.

Az egyházmegye közgyűlése az érsemjéni egyház kérelmét teljesíti s úgy a bemutatott díj leveleket, mint az 1908 évi előirányzatot megerősíti. Ezzel kapcsolatban kimondja a közgyűlés, hogy az Esperes ur által már eddigelé megerősített s ezután megerősítendő segély-kérvényekhez mellékelt fizetés leveleket s előirányzatokat szintén egyházmegyeileg jóváhagyottaknak nyilvánítja.

41. sz. A csokalyi ref. egyház kérelme, hogy engedjék meg neki, miszerint vagyoni adóban a nagyobb állami adót fizetők adójuk ne 10 %-át fizessék, hanem csak annyit, mint most ezidő szerint fizetnek.

A közgyűlés ezen kérelmet elutasítja, mivel az egyházi törvény III. t. cz. 13 § b. pontja határozottan kimondja, hogy vagyoni adó, a mely, az állami egyenes adó után rovatik ki, az állami adó magasságára való tekintet nélkül annak 10 %-a.

42. sz. A csokalyi egyház kéri, hogy országos ref. egyházi közalapi évi járuléka 60 koronában állapíttassék meg.

A csokalyi egyház ily értelmű kérvényére az 1907 évi október hó 1-én tartott egyházmegyei közgyűlés 62. szám alatt már határozatot hozott, felhívja az egyházi előljáróságot, hogy egy és ugyan azon ügyben több ízben ne kérelmezzen.

43. sz. Olvastatott a csokalyi egyház kérvénye, melyben kéri, hogy az alig pár hónapi ottlét után elmozdított Bányai István tanító után fennálló 8 korona bekebelezési díj töröltessék.

Tekintve a csokalyi egyház szegénységét, az egyházmegye közgyűlése a kérelemnek helyt ad, s a Bányai István volt tanító után fennálló bekebelezési díjat törli.

44. sz. A csokalyi egyház hivatkozva szegénységére s arra, hogy a második tanítói állás szervezése már halaszthatatlan — az egyházmegye beleegyezését és pártfogását kéri arra nézve, hogy iskoláját államivá tehesse.

Az egyházmegye a csokalyi egyház kérelmét pártfogásába nem veszi, hanem utasítja az egyház községet, hogy iskoláját továbbra is felekezeti alapon tartsa fenn, sőt szervezze a második tanítói állást is és hivatkozva egyházuk szegénységére, az államtól kérje a tanítói fizetések kiegészítését.

45. sz. A szalacsi ref. egyház község azon kérelmét terjeszti elő, hogy mivel az egyház községnek még az adó segély meg nem nyérése esetén is az eddigi adózási rendszer mellett megtakarított pénzből és terménykészletéből, továbbá az egyeseknél kint levő egyházi és iskolai követelésekből az 1908 évi szükségletét — mely a szolgalmánynak megszűnése czimen reá hárul — minden újabb kivetés nélkül fedezni tudja: az 1908 évi szolgalmány teljesítése alul az egyház község tagjai mentessenek fel.

A közgyűlés az alaki kellékeknek teljesen megfelelőleg hozott — s úgy az egyház tanács mint egyház község által egyhangulag elfogadott határozatot jóváhagyja.

46. sz. A h.-k.-szentmiklósi egyház tanács az 1903-ik évben benyújtott kérelmét 1200 korona közalapi tőkesegély nyérése iránt, az öt évi ciklus leteltével, ezen évben ismét megújítja és kéri annak pártolólág leendő felterjesztését.

Közgyűlés utasítja a h.-k.-szent-miklósi egyházat, hogy tőkesegély iránti kérvényét a szabályszerű mellékletekkel ujonnan felszerelve terjeszse be a f. évi őszi egyházmegyei közgyűlésre, hogy az ez évi konventi gyűlés tárgyalása alá felterjeszhető legyen.

47. sz. Az ér-köbölkuti egyház tanács engedélyt kér arra, hogy az egyház fentartási alapból, a mely ez idő szerint 1880 koronát teszen, az egyházi épületek és telkek körülkerítése költségeinek fedezésére 800 koronát kölcsön felvehessen oly formán, hogy az egyházfenntartási alap megmaradt tőkepénzének kamatait mindaddig csatolja a tőkéhez, míg az az alap mai összegét ismét eléri.

Közgyűlés a 800 korona kölcsön vehetéséhez a kért engedélyt megadja, de egyben utasítja az ér-köbölkuti egyház tanácsot, hogy ezen 800 korona kölcsönről szabályszerűen kiállított kötvényt állítson ki, mely az egyház vagyonleltárában az egyház fenntartási alap vagyonaként szerepeljen; végül felelőség terhe mellett kötelezi az egyház tanácsot, hogy ezen 800 korona kölcsönt az egyház fenntartási alap kamataiból 10 év alatt hiánytalanul vissza fizesse s mindaddig az egyház fenntartási alap zárt és érintetlen vagyonnak nyilváníttatik.

48. sz. Az ér-köbölkuti egyház beterjeszti az egyház kerületi közgyűléshez intézett kérvényét, melyben a debreczeni kollégium által követelt átalakítási tőke-tartozásának valamint új-építési adó-tartozásának elengedéséért esedezik, hivatkozva nagymérvű építkezések folytán rendkívül megterhelt anyagi helyzetére.

Közgyűlés teljes mértékben méltányolja az ér-köbölkuti egyház sulyos helyzetét, a mennyiben új lelkészi lakás építésére és a templom kijavítására 12.000 korona kölcsönt kellett fölvenni a múlt évben; azon kívül iskoláinak átalakítása is rövid időn belül elodázhatatlan szükségessé válik; elismeréssel méltányolja azokat a nagy áldozatokat, a melyeket az egyház

tagjai az egyház jobbléte és előhaladása érdekében évtizedekre kihatólag magukra vállaltak s ezáltal anyagi erejüket hosszú időre lekötötték: ezért az érköbölkúti egyház kérvényét a legmelegebb ajánlással, pártolólag terjeszti fel az egyház kerületi közgyűléshez.

49. sz. Az álmósi ref. egyház tanács, az egyház megyei pénztárnok által 1907 Decz. 31-ig, az álmósi ref. egyház terhére kimutatott 345 k. 26 fillér közigazgatási hátrány tartozásának helyesbitése végett vizsgálatot s az eként megállapított tényleges tartozásainak kamat nélküli törlesztésére 2 évi idő haladékot kér.

Közgyűlés a kérés első részét illetőleg utasítja egyház tanácsot, miszerint hátrány tartozásainak megállapítása végett, lépjen érintkezésbe egyházmegyei pénztárnokkal, s a tényleges tartozást kölcsönös felvilágosítások által állapítsák meg; a kérés második részét, készséggel teljesíti közgyűlés és a tartozásnak két évi kamat nélküli törlesztését engedélyezi.

50. sz. Az ujlétai ref. egyház tanács, egyházmegyei közgyűlés hozzá járulását kéri ahoz, hogy iskoláinak kijavítása, illetve újjá építési céljaira, a nagyméltóságú Belügyminiszter urtól, könyör adomány gyűjtési engedélyt kérhessen.

Közgyűlés ismerve az ujlétai ref. egyház híveinek nagymérvű szegénységét s magának az egyháznak zilált anyagi viszonyait készséggel járul hozzá hogy a jelzett célra könyöradomány gyűjtésére engedélyt kérjen, s maga részéről is a legmelegebben ajánlja ezen szegény de igyekvő egyházunkat, a Nagyméltóságú Belügyminiszter ur pártoló figyelmébe.

51. sz. Az asszonyvásárai ref. egyház tanács jelenti, miszerint jelenleg egyesített iskoláját külön választani s a leánytanítói állást szervezni akarván, egy tanterem és tanítói lakás építtetését határozta el, melynek építési költsége, a tervzet szerint közel 7000 koronába kerülne.

Beterjeszti egyháztanács az építésre vonatkozó tervrajzot és költségvetést is s midőn annak helybenhagyását s az egyháznak az építkezésre az engedély megadását kéri, egyszersmind azért is folyamodik, miszerint engedje meg közgyűlés, hogy az építkezés céljaira földárendából s egyházi adók tőkésítéséből megtakarított mintegy 1500 k. tőkéjét felhasználhassa, az ezenfelül szükségelt összeget pedig törlesztéses kölcsön útján fedezhesse.

Közgyűlés a beterjesztett tervrajzot és költségvetést helyben hagyja és azok alapján az asszonyvásárai ref. egyháznak az építést engedélyezi, szint úgy megengedi azt is, hogy megtakarított tőke pénzéből 1500 koronát az építkezés céljaira felhasználhasson ; minthogy azonban az egyházközségi közgyűlés határozata mellékelve nincs, a kölcsönfelvételét nem engedélyezheti, hanem utasítja egyháztanácsot, hogy a mielőbb megtartandó egyházközségi közgyűlés határozatát terjessze fel Nagyt. Esperes urhoz s felhatalmazza Esperes urat a beterjesztendő határozat alapján, a kölcsön felvételére vonatkozó engedély megadására.

52. sz. A h.-k.szent-miklósi, ugyszintén a kólyi egyháztanács engedélyt kérnek arra, hogy egyházaikban az egyházgondnokok ne három évre, hanem az eddigi gyakorlat szerint egy—egy évre választassanak ; indokul azon körülményt hozván fel, hogy a három éves gondnokságra még a megállapított díjazás mellett sem kaphatnak megfelelő egyént, a nagyobbbrészt szegénysorsu egyháztagok közül, míg az egy éves gondnoki tisztet szives készséggel, akár díjazás nélkül is elvállalnák.

Közgyűlés habár méltányolja is a kérelmező egyházak által felhozott indokokat, de a kérelmezett engedély megadásához nem járulhat hozzá, mert az úgy az Egyházi Törvényekkel (I. t.-cz. 117 §), mint egyházmegyénk Ügyrendjével (II. rész) ellenkezik. Közgyűlésünk, míg egyfelől hangsúlyozni kívánja, hogy az egyházi törvényhozás magasabb erkölcsi és anyagi szempontokból rendelte el a három évi gond-

nokságot, adig másfelől reá mutat arra, hogy az Egyház Törvény (I. t.-cz. 110 §), valamint Ügyrendünk is (II. rész) az egyház teendők végzésében időközben beállott elháríthatlan akadályok esetén módot nyújtanak első fokon a presbyterium, másodfokon az egyházmegyei közgyűlés útján az egyházi tisztségek alóli felmentés kérelmezésére.

53. sz. Bihar-Félegyháza egyházközség jelenti, hogy mivel temetője teljesen betelt, új temető helyiségül a b.-félegyházai 625. sz. tkvi betétben 471. hrsz. a foglalt 1563 □-öl területü ingatlant 1200 koronáért megvásárolta és annak árát részint a magtári buzáért befolyt készpénzből, részint az egyházi segítő alapból fizeti és ez alapoknak ezért a megvett ingatlan felnem használt részének hasznbéréből (mely azt bőven fedezi) évenként 8 % kamatot fizet. A vételt úgy az egyháztanács, mint egyházközségi közgyűlés jóváhagyta, a fizetési módozatokhoz is hozzá járult és ez alapon kéri a felsőbb hatóságok hozzájárulását is.

Az egyházmegyei közgyűlés úgy az adásvételhez, mint a fizetési módozatokhoz hozzájárul és a szerződést annak végleges megerősítése iránt az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

54 sz. Az ujlétai ref. egyház előterjeszti, hogy Ujléta községgel közösen egy malomhely volt a tulajdonában, mely semmi hasznot nem hozott. Ezt a telket a községgel egyetértve, magán jellegű árverésen eladták és ezért az egyházközség 535 k. vételárat kap, a melylyel szemben szabályozási célokra ebből 2 koronáért 25 □ ölet a községnek köztérül eladott. Az adásvételhez úgy az egyháztanács, mint az egyházközségi közgyűlés hozzá járult; kéri ennek megerősítését és egyuttal annak megengedését hogy a vételárat adóságainak törlesztésére fordithassa.

Az egyházmegyei közgyűlés az adásvevési szerződést a maga részéről megerősíti és felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez úgy a szerződéseket, mint a vázlatrajzot felterjeszteni rendeli. Figyelmezteti azonban az

egyházközséget, hogy a vázlatrajzot a vevőkkel is irassa alá. Beleegyezik a közgyűlés abba is, hogy a vételárat az adóságok törlesztésére fordíthassa, de csak azzal a kikötéssel, hogy azt az összeget köteles az egyház 10 évi egyenlő részben az egyházi alapnak vissza fizetni és a vissza fizetett összeget egyházi ingatlan alapként gyümölcsözőleg kezelni.

55. sz. A hegyközsentsentmiklósi egyház azt a kérelmet terjeszti elő, hogy miután a lelkészi javadalomhoz tartozó nagyhegyi pinczét a borfizetés átváltoztatása folytán fenntartani nem érdemes, engedjék meg annak az eladása akként, hogy a vételárat vagy kamatozó tőkeként kezelhesse, melynek jövedelmét a lelkész huzza, vagy pedig a lelkészi laknál szükséges kamara felépítésére fordíthassa.

Minthogy az eladást úgy az egyház tanács, mint az egyház községi közgyűlés elhatározta, ennél fogva az egyházmegyei közgyűlés az eladást elvileg nem ellenzi. Figyelmezteti azonban az egyházközséget, hogy ha a pinczét eladja, az erre vonatkozó adásvevési szerződést jóváhagyás végett terjeszse be és azzal egyidejűleg mutassa be a lelkészszel kötött egyességet is, a mely szerint a pincze vételára vagy a lelkész javára kamatoztatandó vagy a lelkész laknál szükséges kamara felépítésére fordítandó.

56. sz. Dekmár Gyula bihar-félegyházai ref. tanító panaszolja, hogy az egyháztanács a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi ministerium által előirt és a tanítói korpótlék elnyeréséhez feltétlenül szükséges tanszerek beszerzését megtagadja.

Az egyházmegyei közgyűlés szigorúan utasítja a b.-félegyházai egyháztanácsot, hogy a tanítói korpótlék elnyeréséhez feltétlenül kikötött tanszereket haladéktalanul rendelje meg és e rendelet foganatosításáról a jövő közgyűlés elé jelentését felelőség terhe alatt terjeszse be.

57. sz. Gönczy János székelyhidi lakos azt a kérel-

met terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy az egyházmegye által építtetni szándékolt közgyűlési terem tervezetért, a melyet utasítás szerint két ízben is elkészített: részére munkadíjban 32 korona fizetessék ki.

A közgyűlés alaposnak találva a kérelmet és méltányosnak a felszámítást, a felszámított 32 kor. kifizetését elrendeli és utasítja Vecsey Sándor pénztárnok urat, hogy ezt az összeget Gönczy János székelyhidi lakos nyugtájára a házi pénztárból fizesse ki.

58. sz. Tárgyalás alá vétetett a szalacsi ref. egyház tanács kérvénye, melyben volt, lelkésze, Néh. Szikszay József özvegyének, Bérczy Krisztina urnőnek, a szalacsi egyházzal szemben fen álló, eredetileg ugyan 48 korona 30 fill. (kötvény szerint: 24 frt. 15 kr.) ma már azonban a felszaporodott kamatokkal 130 kor. 35 fillért tevő adóságának, a gyámintézettől nyert évi járulékából leendő letiltását, illetve a szalacsi egyház részére kiutalását kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk előtt nem ismeretlen ez az ügy. — Már az 1897 évi ápril 30-án tartott egyházmegyei közgyűlés, bírósági végzésben utasította a szalacsi egyháztanácsot, miszerint volt lelkésze Néh. Szikszay József özvegyének, az egyházzal szemben fenálló 28 frt. 87 kr. követelését rendezze, illetve „a kifizetni megtagadott összegek behajthatatlan voltát, okmányszerűleg igazolja“. — Minthogy a szalacsi egyháztanács ezen utasításnak eleget nem tett, Özv. Szikszay Józsefnével, a lelkészi fizetést illetőleg véglegesen el nem számolt: Közgyűlés az egyháznak Özv. Szikszay Józsefné elleni követelését, nevezett lelkészné gyámilletményéből le nem tiltja, hanem utasítja egyháztanácsot, hogy ez ügyre vonatkozó számadásait és volt lelkésze Néh. Szikszay József illetményének teljes kifizetésére vonatkozó bizonyítékait, a legközelebbi kánonszerű egyház látogatás alkalmával terjeszse elő.

59. sz. A székelyhidi kaszinó választmányának, azon

lekötelező szívességéért, melylyel a kaszinó helyiségeit az egyházmegyei közgyűlés rendelkezésére át engedni kegyeskedett :

közgyűlés ez alkalommal is kifejezi hálás köszönetét.

60. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével : Fényes Endre egyh. m. gondnok, Dr. Babós János v. főjegyző, Végh József egyh. tan. bíró, Lengyel Pál k.-kerekii lelkész és Fazekas Imre egyh. főjegyző bizattak meg.

Az 1—3. 5—13. 15—17. 25—28. 30—38. 49—51. 58—60 számokat jegyzette : Fazekas Imre egyh. főjegyző.

A 29. 53—57. számokat jegyzette : Dr. Babós János v. főjegyző.

A 4. 14. 20—24. 46—48. 52. számokat jegyzette : Balogh Ferencz egyh. aljegyző.

A 18. 19. 39—45. számokat jegyzette : Kovács András v. aljegyző.

Hitelesítette :

Székelyhidon, 1908. jun. 5.

Fényes Endre,
egyházmegyei gondnok.

Fazekas Imre,
egyházmegyei főjegyző.

Dr. Babós János,
egyházmegyei v. főjegyző.

Lengyel Pál,

Végh József,
egyházmegyei tanácsbíró.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon 1908 évi április hó 29-én az Érmelléki ref. egyház megyei bizottság, mint közigazgatási bíróság által, Dekmár Gyula b.-félegyházai ref. tanítónak a b.-félegyházai ref. egyháztanács által a fa illetmény kifizetése és az iskola tisztítási és javítási költsége tárgyában hozott határozat ellen beadott fellebezési ügyében.

Jelen voltak :

Marjay Péter esperes Fényes Endre egyházmegyei gondnok mint elnökök, Fazekas Imre, Végh József, Szatmáry Sándor, Vecsey Sándor, Bányai László, Dobozy Kálmán egyházmegyei tanács bírák, Dr. Babós János egyházmegyei világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Dekmár Gyula panaszos, a b.-félegyházai egyház képviselőjében Végh Lajos ref. lelkész és az egyház gondnok.

Fényes Endre egyházmegyei gondnok, mint elnök, az ülést megnyitván, Dr. Babós János előadó az ügyet részletesen ismertette, s előterjesztette, hogy a fellebezett határozatok az ügyiratokhoz csatolva nincsenek.

Végh Lajos lelkész nyilatkozatra felhivatván előadja, hogy az egyház tanács tényleg megtagadta Dekmár Gyula panaszosnak azt a kívánságát, hogy failletményének haza szállítási költségében 18 kor. 80 fillért az 1907-ik évről kifizessen. Tette pedig azt abból az okból, mert a panasz levélhez .| alatt csatolt okmány szerint a tanító az

egyház községgel 1904-ben úgy egyezett meg, hogy a fának beszállítási költsége fejében a jelzett időtől kezdve ölenként 12 koronát fizet. Többet tehát az egyház nem tartozik fizetni, ámbár elismeri, hogy a díjlevélben kitett 2 öl tűzifát az egyház a tanítónak beszállítani tartoznék továbbá, hogy a fa beszállítása a panaszos által felszámított 18 kor. 80 fillérrel az 1907-ik évben tényleg többbe került.

A panasz levélhez 3 .|. a mellékelt nyugtára vonatkozólag előterjeszti, hogy ez a kérdés az egyház tanács elé sohasem került, ő arról nem tud semmit, de maga is abban a meggyőződésben van, hogy azt az egyház község kifizetni köteles.

Dekmár Gyula panaszos erre előadja, hogy a nyugta kifizetését a tavalyi egyház gondnok tagadta meg; a mostani egyház gondnokot s úgy az egyház tanácsot annak kifizetésére nem kérte.

Ezek után a tárgyalás berekesztetvén a bíróság zárt ülésben meghozta és nyilvános ülésben meghirdette a következő :

I t é l e t e t :

Az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bírósága b.-félegyházai ref egyház tanács ide vonatkozó határozatának megváltoztatásával kötelezi a b.-félegyházai ref. egyházat, hogy Dekmár Gyula b.-félegyházai ref. tanítónak az 1907 évi fa illetményének beszállítási költsége fejében 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett 18 kor. 80 fillért fizessen meg: egyuttal kimondja azt hogy a tanítók fa illetményét jövőre tartozik az egyház vagy természetben beszállítani, vagy ha azt nem tenné a beszállításért a tanító által fizetett költséget annak megtéríteni, Az iskola takarítására és javítására fordított 3 kor. 40 fil. költség megfizetésére irányuló kérelmével a bíróság panaszost ez uttal elutasítja.

I n d o k o l á s.

A panasz levélhez csatolt díjlevél szerint a tanítónak 2 öl tűzifa jár, az egyháztól. Végh

Lajos lelkész és egyház gondnok, beismerik, hogy habár nincs is kitéve a díjlevélben a 2 öl tüzi fát az egyház mindig beszállítva adta át a tanítónak, és a díjlevélnek az a kitétele hogy „tüzi-fa 2 az az két öl keményfa“ beszállítva értendő. Ezzel ellentétben az egyház és tanító ugy egyeztek ugyan meg, hogy a fa beszállításáért a tanító ölenként 12 k. kap; minthogy azonban ezt az egyezséget az egyházmegye jóvá nem hagyta ez érvénnyel nem birt, s ennél fogva jogérvényes egység hiányában a díjlevél rendelkezése az irányadó, a mely szerint az egyház tartozik a tüzifát a tanítónak vagy természetben beszállítani, vagy a beszállítási költséget neki megtéríteni. Marasztalni kellett tehát az egyházközséget a 18 k. 80 f. megfizetésében mert elismerte hogy a beszállítás az 1907-ik évben ezzel az összeggel tényleg többbe került a fizetett 12—12 koronánál; s egyutal kötelezni kellett az egyházat a díjlevél értelmében arra, hogy jövőre a beszállítást vagy maga eszközölje, vagy a beszállítási költséget a tanítónak térítse meg.

A 3 k. 40 f. megfizetésére irányuló kérelmet a bíróság ez uttal azért utasította el, mert panaszos elismerte, hogy annak megfizetését sem az egyház tanácstól sem a mostani egyház gondnoktól nem kérte. Addig pedig míg az egyháztanács az ügyben nem határozott az egyház megyei bíróság idő előttinek tartja azt, hogy ő határozzon.

A meghirdetett ítéletben felek megnyugodtak.

Kmft.

Dr. Babós János,
jegyző.

Marjay Péter m. k.
esperes.

Fényes Endre,
egyh. m. gondnok.

2. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon 1908 évi április hó 29-én az érmelléki ref. Egyházmegye közigazgatási bírósági ülésében.

Jelen voltak :

Marjay Péter esperes és Fényes Endre egyházmegyei gondnok, mint elnökök, Fazekas Imre, Végh József, Vecsey Sándor, Bányai László, Szathmáry Sándor Dobozy Kálmán tanácsbírók, Dr. Várady Miklós egyházmegyei ügyész és Kovács András egyházmegyei világi aljegyző, mint előadó és jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről senki sem jelent meg.

Tárgyalást vezető elnök Fényes Endre előterjeszti, hogy a panasz tárgyát Kiss Imre és társai székelyhidi lakosoknak az 1908 évi január 19. napján megtartott egyházi főgondnoki, gondnoki és presbyteri választás ellen beadott kérvényük képezi.

Megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen s hogy a felek szabályszerűen megidézettek; jelenti továbbá, hogy netaláni bírósági érdekeltség kérdése fenn nem forog. Ezek után felhívja az előadót az ügy ismertetésére.

Előadó előterjeszti, hogy Kiss Imre és 101 társa székelyhidi lakosok a folyó évi január 19-én tartott egyházközségi főgondnoki, gondnoki és presbyteri választást felebbezik meg azon alapon, hogy a főgondnok a választásnál jelenlevő egyháztagok alig $\frac{1}{6}$ része által lett közfelkiáltással megválasztva s ebbe ők belenyugodni nem tudnak. Azt hozzák elő felebbezésükben, hogy a titkos szavazást az egyházi törvény I. t.-cz. 34. §-a alapján nem 10 választó egyháztag kérelmére rendelte el a főgondnok; továbbá hogy a főgondnok a szavazatszedő és ellenőrző bizottságot a presbyterium kebeléből választotta.

Panaszuk figyelembe vételével kéri az egyházmegyei közigazgatási bíróságot, a Székelyhidon 1908. évi január hó 19-ik napján megtartott egyházi főgondnoki, gondnoki

és presbyteri választások megsemmisítésére és új választás elrendelésére.

A bemutatott egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyve szerint a választás a törvény minden kellékének betartásával lett megtartva. Az, hogy felebbezők a főgondnoki választás megkezdése előtt a választás elnökénél az — egyházi törvények I. t.-cz. 34. §-a alapján — 10 jelenlevő választó által névszerinti szavazás kérését elmulasztották: kifogás alá nem jöhet.

A gondnoki és presbyteri állások betöltését 14 választó egyháztag szavazás útján kérte és az elnökség a gondnoki állásra külön, a 24 presbyteri állásra szintén külön szavazó lapokkal a választást el is rendelte.

Mivel tehát a törvény idevonatkozó rendelkezése minden tekintetben szigoruan be lett tartva: előadó javasolja, úgy a főgondnoki és gondnoki, mint a presbyteri választás megerősítését.

Ezek után elnök, mielőtt az eljárást befejezettnek jelentené ki, — felszólítja a bíróság tagjait: van-e valami indítványuk, vagy kívánságuk.

Miután a bíróság tagjainak indítványuk, vagy kívánságuk nem volt, — elnök a tárgyalást berekeszti.

I t é l e t:

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság az 1908 évi április 29-én tartott ülésében, Kiss Imre és társai által az 1908. évi január hó 19-én tartott főgondnoki, gondnoki és presbyteri választás ellen beadott felebbezését elutasítja s úgy a főgondnoki és gondnoki, mint a presbyteri választást helyben hagyja és megerősíti.

I n d o k o l á s.

A felebbezéshez csatolt egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyv tanúsága szerint úgy a főgondnoki és gondnoki mint a presbyteri választások a törvény minden kellékének betartása mellett lettek megtartva s így panaszosokat felebbezésükkel elutasítani, a választást helyben hagyni s megerősíteni kellett.

Elnök a határozatot nyilvános ülésben kihirdette.

A kihirdetéskor egyik fél sem lévén jelen, az ítélet felekkel hiteles kiadványban — kézbesítés útján — közölni határozzatik.

Kovács András,
egyh. m. v. aljegyző.

Marjay Péter m. k.
esperes.

Fényes Endre,
egyh. m. gondnok.

3. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon 1908. évi apr. hó 29-ik napján az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának ülésében.

Jelen voltak :

Fényes Endre egyházmegyei gondnok mint elnök, Vecsey Sándor, Szathmári Sándor, Bányai László, Végh József, Fazekas Imre egyházi tanácsbírák, Dobozy Kálmán világi tanács bíró. — Előadó és jegyzőkönyvvezető Fazekas Imre egyh. főjegyző.

Fényes Endre egyházmegyei gondnok mint elnök, az ülést megnyitván, tudomására hozva a bíróságnak, miszerint M. Nagy Bálint és társai nagylétai lakosoknak, a f. évben megejtett egyház gondnok választás ellen beadott fellebbezése, valamint ugyanazoknak a presbyterium újjáalakítása iránti kérvénye adott okot a bíróság eljárására. — Megállapítja elnök, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen és hogy a szabályszerint megidézett felek is mindkét részről képviselve vannak. — Ezek után felhívja elnök az előadót az ügy részletesebb ismertetésére.

Előadó az ügyet a következőkben ismerteti :

M. Nagy Bálint és társai nagylétai lakosok — 178 aláírással — fellebbezéssel élnek a Nagylétán f. év január hó 22-én megejtett ref. egyházi fő és aligondnok választása ellen és a választást megsemmisíttetni kérik, azon

okon, mert a szószékből jan 12-én a gondnok választás úgy lett meghirdetve, hogy lehet közfelkiáltással is választani s csak ha tiz választó kívánja, akkor rendeltetik el a névszerinti szavazás: — mégis a választás napján az elnöklő lelkész, egyik egyházttag által neki átadott iv papir megtekintése után — a nélkül, hogy meggyőződött volna a felkiáltással való választás lehetőségéről — azonnal elrendelte a névszerinti szavazást és annak folyamán az ellenpárt tagjai közül több szavazni akaró egyházttagot vissza utasított.

Fellebbezési kérvényükben a presbyterium feloszlatását s teljesen új presbyterium választását is kérik egyrészt azért mert Létán a presbyterek száma kevés, másrészt azért, mert a jelenlegi presbyterium az egyházi adózás kérdését nem az ő óhajtások szerint oldotta meg.

Panaszkodnak még fellebbezési kérvényükben lelkészek ellen is a miatt, hogy lelkészek őket a szószékből több ízben meg feddette, a mi nekik zokon esik; a panasz-kérvénynek ez a része azonban, a legilletékesebb forum a püspöki hivatal által már elintéztetvén, bíróságunk hatáskörébe nem tartozik.

Előadó előterjesztése után, elnöklő egyházmegyei gondnok felhívja úgy fellebbezőket, mint a nagylétai egyház jelenlevő képviselőit további indokaik vagy védelmök szóbeli előterjesztésére. — Mire:

M. Nagy Bálint panaszos előadja, miszerint a gondnok választásra nézve a fent előadottakon kívül a szabálytalanságot ő és társai abban is látják, hogy a választás nem azon helyiségben lett meg ejtve, a mely a szószékből ilyenül ki volt jelölve.

Marjay Péter n.-létai esperes lelkész kijelenti, miszerint a választás az e célra kijelölt iskola helyiségben folyt le, csupán a szavazó lapok szedettek az ugyan azon udvaron levő kántori szobában azért, hogy a hideg téli időben a választó egyházttagok ne legyenek kénytelenek az udvaron várakozni.

Ezek után a tárgyalás elnök által berekesztetvén, a bíróság zárt ülésben következőleg

i t é l t:

Fellebbezők kérésökkel elutasítatnak s a

n.-létai egyház választói joggal bíró tagjai által, f. évi Január hó 22 napján megválasztott gondnokok. — névszerint: Fekete Imre fő és Zsiros József algonok — hivatalokban megerősítetnek.

A presbyterium ujjá alakítására vonatkozó kérésökkel szintén elutasítja, fellebbezőket a közigazgatási bíróság, s a jelenleg működő presbyteriumot hivatalos állásában továbbra is megerősíti.

I n d o k o l á s.

A beterjesztett választási jegyzőkönyv bizonyossága szerint a gondnok választása teljesen szabályszerűen az E. T. I. t.-cz. 34—35 §-ai rendelkezéseinek szigorú betartása mellett folyt le, sőt az elnökség a törvény korlátait még bővítette is, mikor a szavazó lapok szedését a törvénytól délutáni 4 óra helyett 4 óra 10 perczkor szüntette be; választói jogát tehát mindenki érvényesíthette, a ki akarta.

Fellebbezők azon állítása, hogy a gondnok választás nem az arra kitűzött helyiségében folyt le, nélkülöz minden alapot, mert a választás a beterjesztett jegyzőkönyv bizonyossága s a nagylétei esperes lelkésznek a tárgyalás folyamán tett — s fellebbezők által meg nem czáfolt — előterjesztése szerint a választás tényleg az arra kijelölt helyen, a fiu iskola helyiségeiben folyt le, csupán a szavazó-lapok gyűjtésére lett — czélszerűségi szempontból s a választók előzetes értesítése mellett — az ugyancsak az iskola épületben lévő kántori lakás használatba véve.

Alaptalan fellebbezőknek azon állítása is, hogy a választást vezető lelkész elnök, mielőtt meggyőződött volna a közfelkiáltással való választás lehetőségéről, ki osztotta a szavazó-lapokat s elrendelte a névszerinti szavazást. — A beterjesztett jegyzőkönyv ugyan is, Guba József 11 társával névszerinti szavazást kért s az elnök csak azután rendelte el — törvénytől köte-

lességéhez képest — a szavazó-lapok utjáni szavazást. — Hogy az elnök a választásból, az ellen pártiak közzül „több mint 50 szavazót kizárt“ volna, sem okmányokkal sem a tárgyalás folyamán szóval nem lett beigazolva, s ha történt vissza utasítás a szavazásból, bizonyára csak azért történhetett, mert az illetők adóhátrányosok levén, a választói névjegyzékbe nem lettek felvéve s így az E. T. I. t. cz. 21 §-a értelmében szavazati joggal nem bírtak.

Végül azt mondják fellebezők, hogy szabálytalan a gondnokok választása azért is, mert a szavazás lezártaival, több szavazó-lap találtatott az Urnában mint a hány választó leszavazott. — Ezt a körülményt megtörtént tényként említi fel a választási jegyzőkönyv is, konstatálván hogy a szavazatgyűjtőben 296 szavazati-lap találtatott, holott a két példányban vezetett jegyzőkönyv szerint csak 295 választó szavazott le. — Ez a különbség a választást vezető bizottság határozata folytán úgy lett elintézve, hogy a legtöbb szavazatot nyert jelölt szavazata közzül egy megsemmisített, s így ezen eljárás által is sem törvényes sértés, sem fellebbezőkön, mint kisebbségi párton, semmi jogsérelem nem történt.

A presbyterium ujjá alakítására vonatkozó fellebbezési kérvénye panaszosoknak, szintén nélkülöz minden alapot s tulajdonképen magok a fellebbezők sem tudnak semmiféle vádat felhozni a presbyterium működése ellen s az új választás elrendelését csupán azért kérik, mert szerintök a presbyterium tagjainak száma kevés, — mivel „3000 lélek után 40; 4000 után még több kell“ — továbbá azért, mert a jelenlegi presbyterium, az egyházi adó rendezése körül nem az ő óhajtások szerint járt el.

A mi az első pontott illeti, az E. T. I. t.-cz. 28. §-a mondja ugyan, hogy a presbyterek száma 3000 lelket számláló egyházban 40-nél több nem lehet, de azt nem mondja, hogy

annyinak lenni kel; egyházmegyénk pedig 1907 évi őszi közgyűlésében határozatilag kimondta, hogy a presbyterek számát illetőleg az eddigi gyakorlatot tartja fen, vagyis az 1893 évi egyházi törvények rendelkezései szerint, a 3000 lelket számláló egyházban 24 és azon túl minden 1000 lélek után 2 presbyter választását tartja szükségesnek. — Ha tehát a nagylétai 4000 lélekkel bíró egyházban — a mint a tárgyaláson jelenlevő egyházi képviselők jelentik — 26 presbyter van, akkor a törvény szerinti létszám meg lévén, több presbyter választására semmi szükség nincs.

A presbyterium megújítására felhozott azon érvelése fellebbezőknek, hogy a jelenlegi presbyterium az egyházi adó rendezése körül nem az ő óhajtasok szerint járt el, nem csak teljesen erő nélküli, de mintegy szánalomra méltó is. — A természetes józan ész és a legkezdetlegesebb társadalmi jog szerint, a többség határozata előtt a kisebbségnek meg kell hajolnia. — A nagylétai egyházban — a hivek lélekszám arányához képest — kell lenni legalább 6—700 adófizető egyháztagnak s ezeknek több mint két harmada elfogadja a presbyterium és egyházi képviselő testület által megállapított adó kulcsot, s annak alapján teljesíti is adófizetési kötelezettségét és most az új adó kulcs életbe léptetése után elő áll az egyharmadrészt sem tevő kisebbség — melynek az egyházi adózás rendezése ellen akkor a mikor az tárgyalatott és elfogadtatott semmi kifogása nem volt — és azt követeli, hogy a presbyterium az ő kívánsága szerint oldja meg az adózási kérdést, mert különben „elbocsátják a presbyteriumot“. — Van-e ebben az eljárásban csak legkisebb törvény tisztelet, jog és igazság szeretett.

Tekintve tehát, hogy panaszosok fellebbezése minden téren nélkülöz minden alapot s nem egyéb mint az elégedetlenkedők által, az egyházban eddig uralkodott rend és béke meg-

bontására irányzott törekvés : fellebbezőket kérésükkel elutasítani s megválasztott gondnokokat hivatalokban megerősíteni s a jelenleg kifogástalanul működő presbytereket állásokban továbbra is meghagyni kellett.

Elnök az ítéletett nyílt ülésben kihirdetvén, felek azt tudomásul vették.

Kmf.

Fazekas Imre,
egyházmegyei főjegyző.

Fényes Endre,
egyházmegyei gondnok mint elnök.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Esperes elnök a gyűlést megnyitja.
2. A jelenlevők összeszámoltatván a gyűlés megalakul. Meg nem jelentek elmaradása igazoltatik.
3. Esperesi jelentés tudomásul vétetvén, jegyzőkönyvbe vétetni rendeltetik.
4. Tanító képviselők választása tudomásul szolgál.
5. Elhunyt jelentéseinkről kegyeletes megemlékezés.
6. A bogyoszlói egyház gondozásáért Kalas István lelkésznek elismerés.
7. Hegyközszentimrei egyházban egy segéd lelkész sürgős beállítása iránt kerületi közgyűlés megkerestetik.
8. Bogyoszlói lelkész választás megerősítettik.
9. Demjén Ferencz lelkész dékán lemondása elfogadtatván lelkész dékánul Lengyel Pál megválasztatik.
10. Világi tanács bíró választása elrendeltetik.
11. Egyház kerületi képviselők választatnak.
12. Időszaki tanács tagjai megválasztatnak.
13. Tóttii tanító
14. Érkeserüi tanító
15. Ujlétai tanító és
16. Ujlétai tanítónő bekebeleztetnek.
17. Ujjonnan választott tanítók az esküt leteszik.
18. Gábor István m. petrii előkönyörgő tanító, vallás és ének tanításból bemutatott oklevele tudomásul szolgál.
19. Lázár Mária bályoki tanítónő bemutatott oklevele a vallás és ének tanításból tudomásul vétetik.
20. Lelkészi értekezlet jelentése az O. R. L. E. tagjai közzé lett belépése felől, tudomásul vétetik.
21. Lelkészi értekezlet határozata, a lelkészi állások megüresedése esetén, a beszolgáló lelkészek díjazását illetőleg, megerősítettik.

22. Lelkészi értekezlet javaslata, a lelkészi korpótlékok mielőbbi folyósítása iránt, kerületre pártolólag felterjesztetik.

23. A tanító egyesület kérelme Csurka István debreczeni tanító tankönyvének approbáltatása tárgyában, kerületre pártolólag felterjesztetik.

24. A tanító egyesület beterjesztett számadásai tudomásul vétetnek.

25. Egyházmegyei lelkészi gyámintézet számadása tudomásul vétetik.

26. Országos lelkészi gyámintézet számadása tudomásul szolgál, s a hátrányok behajtása iránt intézkedések tételnek.

27. Aranyi György volt bogyoszlai lelkész orsz. lelkészi gyámintézeti hátrány tartozásainak behajtására ügyész utasittatik.

28. Kólyi egyház „Fodor alap“ számadása tudomásul vétetik.

29. Számvevőszéki elnök jelentéséből kifolyólag több rendbeli intézkedések tételnek.

30. Tanügyi bizottság elnökének jelentése tudomásul vétetik.

31. Az egyházi vagyon leltárak felül vizsgálására bizottság választatik.

32. A nagyváradi ref. tanítónő képző intézet építkezésre vonatkozó jelentése helyben hagyó tudomásul szolgál.

33. A köbölkuti lelkészi díjlevél módosítására vonatkozólag határozat hozatik.

34. A székelyhidi egyház lelkészi díjlevél módosítására vonatkozó határozata nem erősítettik meg.

35. A h.-k.-szentmiklósi egyház, belhivatalnokai díjlevelének módosítására vonatkozó határozata, újabb értékelés végett vissza adatik.

36. A nagylétai új adókulcs ismét megerősítettik s kerületre felterjesztetik.

37. A kétzi egyház kérvénye iskolájának államosítása tárgyában vissza utasittatik.

38. Felsőábrányi egyház jelentése templom építésre vonatkozólag tudomásul vétetik.

39. A felsőábrányi egyház új adó kulcsa megerősítettik

40. Az érsemjéni lelkész s tanítók módosított díjlevelei megerősítettnek.

41. A csokalyi egyház kérelme a nagyobb állami adót fizetők egyházi adójának mérséklése iránt, elutasítottik.

42. A csokalyi egyház kérvénye közalapi adójának 60 koronában leendő megállapítása tárgyában, elutasítottik.

43. A csokalyi egyház bekebelezési dijhátránya töröltetik.

44. A csokalyi egyház kérvénye iskolájának államosítása tárgyában elutasítottik.

45. A szalacsi egyház közmunka váltságára vonatkozó határozata helyben hagyatik.

46. A h.-k.-szentmiklósi egyház tőke segély iránti kérvénye felszerelés végett vissza adatik.

47. A köbölkuti egyháznak, egyház fantartási alapjából 800 k. kölcsön felvétele engedélyezettik.

48. A köbölkuti egyház kérvénye, átalakítási költség törlése tárgyában, kerületre pártolólág felterjesztetik.

49. Az álmosdi egyháznak, közigazgatási hátrányainak két év allati törlesztése engedélyezettik.

50. Az ujlétai egyháznak könyör adomány gyűjtési engedély kérése megengedettik.

51. Az asszonyvásárai egyháznak egy új iskola építésére az engedély megadatik.

52. A h.-k.-szentmiklósi és kólyi egyházak, a gondnok szolgálati éveinek meghatározására nézve a törvény betartására utasítottak.

53. A b.-félegyházai egyháznak temető helyiség vásárlása helyben hagyatik.

54. Az ujlétai egyház adásvételi szerződése megerősítettik.

55. A h.-k.-szentmiklósi egyháznak megengedettik, hogy nagyhegyi pinczjét eladhassa.

56. A b.-félegyházai egyház, a taneszközök beszerzésére utasítottik.

57. Gönczy János építő mesternek egyh. m. pénztárból 32 korona kiutaltatik.

58. A szalacsi egyház tanács — özv. Szikszay

Józsefné elleni követelését illetőleg — számadásai s bizonyítékainak előterjesztésére utasíttatik.

59. A székelyhidi kaszinó választmányának köszönet nyilváníttatik.

60. Jegyzőkönyv hitelesítők megválasztatnak.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. Dekmár Gyula b.-félegyházai tanító fellebezése az egyháztanács határozata ellen.

2. Kiss Imre és társai székelyhidi lakosok fellebezése az 1908 Jan. 19-én tartott gondnok választás ellen.

3. M. Nagy Bálint és társai nagylétai lakosok fellebezése a f. évi Január 22-én tartott gondnok választás ellen.

Kiadta : **Fazekas Imre** m. k.
egyh. m. e. főjegyző.

